

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din

za inozemstvo 20— „

Oglasi po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica

št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri pošti, čekov.

zavodu št. 11.842

Ljubljana, 3. marca.

Sušak združen z domovino

TRIUMFALEN VHOD NAŠE VOJSKE. — TUDI IZ TRETJE CONE
ODHAJAJO ITALIJANI.
(Glej obširno poročilo na 2. strani.)

Beograd, 3. marca. p. Danes dopoldne se je v kabinetu ministra zunanjih poslov dr. Ninčiča vršila konferenca, katere sta se udeležila tudi člana komisije za izvršitev sporazuma z Italijo dr. Laginja in admiral Prica. Med to konferenco je dr. Ninčič prejel obvestilo, da je Sušak izprazen in da se nahaja v naših rokah.

Beograd, 3. marca. p. Evakuacija tretje cone se izvrši do 5. marca.

Biograd, (Dalmacija) 3. marca. k. Blo-

grad na morju je danes osvobojen italijanskih okupacijskih oblasti. Navdušenje je velikansko.

Beograd, 3. marca. p. Minister zunanjih poslov dr. Ninčič je prejel od italijanske vlade nastopno poročilo: Da se izpraznitev tretje cone v redu izvrši, bodo med tem časom postavljene italijanske mejne straže po sledečih krajih: Sv. Jelena, Babji zub, Murvica, Benkovac in Diklo. O tem je bila obveščena pokrajinska uprava v Splitu.

Teror iz obupa

ODPOR PROTI NEČUVENIM NASILSTVOM RADIKALCEV. — IN-
TERVENCIJA PRI KRALJU. — SKUPEN PROGLAS OPOZICIJONAL-
NIH STRANK.

Beograd, 3. marca. g. Iz vseh krajev države prihajajo glavnemu odboru demokratske stranke poročila in pritožbe radi nevladnega terorja, ki ga izvajajo policijske oblasti zlasti nad pravki demokratske stranke. To nasilje se zlasti vrši nad kandidati in švarji volilnih škrinjic, ter gre tako daleč, da policijski organi na demokratskih zborovanjih javno atakirajo govornike. Politične oblasti pritiskajo z vsemi sredstvi na župane in občinske predstojnike v prilog radikalni stranki ter jim pripravljajo vse mogoče nepravilike. Ljudstvo v Srbiji in Črni gori je že navse ogorčeno. Danes so iz notranjosti Srbije zopet prišla poročila o velikih nasiljih. Ponekod je prišlo do spopadov med prebivalstvom in policijo. Glavni odbor demokratske stranke doznava iz južne Srbije, kjer je pritisk največji, da se zbira deputacije, ki se nameravajo pritožiti pri kralju. Poslanec Sokić, član glavnega odbora demokratske stranke, je odšel danes dopoldne z večjim številom pismenih pritožb, ki jih je prejel glavni odbor, na dvor h kralju in ga zaprosil pomoči, ker je jasno, da policijski organi tako nastopajo po naredbi ministra notranjih poslov. V političnih krogih se smatra to nasilje za znak obupnega položaja, v katerem se nahajajo radikali.

Beograd, 3. marca. p. Danes popoldne je kralj poklical v avdienco ministrskega predsednika Pašića, katerega je zaprosil za podrobna poročila o notranjepolitičnem položaju.

Beograd, 3. marca. p. Danes so se vršili med raznimi opozicijskimi voditelji razgovori o skupnem manifestu,

ki bi pozval narod, naj se ne straši radikalnih nasilj.

Beograd, 3. marca. p. Danes je kralj sprejel v avdienci predsednika narodne skupščine dr. Eda Lukinića in ministra pravde dr. Lazo Markovića.

VOLILNA ABSTINENCA NEOD-
VISNE DELAVSKE STRANKE?

Zagreb, 3. marca. Novinski ured poroča iz Beograda: Ker so oblasti stavile volilnemu pokretu Neodvisne delavske stranke ovire, je ta izjavila, da pri volitvah ne bo sodelovala.

IZMIŠLJOTINE O LJUBI
DAVIDOVIĆU.

Beograd, 3. marca. r. Zagrebški blokaški listi poročajo, da je imel Ljuba Davidović volilni shod, na katerem se je izrekel za revizijo ustave ter je polemiziral proti Svetozarju Pribičeviću. Poročila so gladko izmišljena. G. Davidović ni imel nobenega volilnega shoda, pač pa je na konferenci demokratske omladine govoril o raznih državnih problemih. Pri tem je poudarjal, da je revizija ustave vprašanje, ki bi postalo aktualno, čim bi se po uvedbi ustave izkazalo, da ena ali druga določba ne odgovarja praktičnim potrebam naroda in države. Davidović je ostro napadel vse one, ki kričijo po reviziji iz separatističnih razlogov in pa radikale, ki zadržujejo izvedbo ustave. Prosta izmišljotina je tudi, da bi bil Davidović napad ali ironiziral Pribičevića.

(Dotično poročilo je objavil zagrebški »Obzor«, odkoder je prešlo kot »izvirno« v ljubljanske liste, Op. ur.)

Parmova proslava v Mariboru

Časten večer mojstra slovenske gledališke glasbe.

Maribor, 3. marca. m. Maribor je slavil nocoj sredi ljutega volilnega boja krasen in iskren praznik 40letnega kulturnega dela Gledališnega umetnika Viktorja Parme. Gledališka uprava je s pomočjo mariborskih kulturnih delavcev poskrbela vse potrebno, da se je slavo izvršilo kar najslavnejše. Narodno gledališče je uprizorilo Parmovo opero »Urh, grof celjski«. Gledališče je bilo že voč dni poprej razprodano. Slavo je otvorila krasno aranžirana skupina igralcev in množica zastopnikov raznih korporacij in kulturnih društev, ki so stali v polkrogu z venci na odru. Med njimi so bili gostje iz Zagreba, Ljubljane in Teharja. Slavljence je najprej čestital imenom pokr. uprave vlađni svetnik dr. Vidic iz Ljubljane, ki mu je izročil odlikovanje sv. Save. Za njim je imel lep nagovor v imenu gledališkega intendant dr. Brendić, nakar je razgovor prevzel g. Mitrovič jubilaru predstavil številne zastopnike društev, ki so mu poklonili krasne vence s tricoloro. Poleg mariborskih društev so se poklonili tudi zagrebško narodno gledališče po svojem kapelniku in člani zagrebske

stva, ravnotako je to dolžnost vsega Hrvatstva in Slovenstva. Sanirati pa ga ne more nobena plemenska ne avtonomična ideja, temveč samo nacionalni jugoslovanski program, katerega je oplenila socialna in demokratska ideja. Kdor more preko trenutnih in krajevnih razmer videti to najvažnejšo nalogo v naši državi, ta brez ozira na udeležene osebe ne bo v stiski, za koga se ima odločiti dne 18. marca. Čim pa je spoznal pravilnost te svoje odločitve, ga zadene še druga naloga: On ne sme gledati, kako demagogija žanje na levo in desno, temveč sam se mora vreči aktivno in z vso poštenostjo v boj, da bo zmagała jugoslovanska demokracija.

igralcev in številni drugi: bilo je že 20 zastopnikov Slavljence je dobil tudi mnogo krasnih darov in sarkofov ter častno darilo mariborskih denarnih zavodov, ki so mu po iniciativi podružnice Hrvatske stedišnice izročili hranilno knjižico z 82.000 K.

Slavljence je bil ginjen do solz od iskrenih ovacij in priznanja njegovega umetniškega stvarjanja. V krasnih in toplih besedah se je raz oduševil zastopnik vlade za odlikovanje, intendantu dr. Brendiću, ravnatelju Mitroviču, vsem gledališkemu osebju, godbi in občinstvu. Bil je ginljiv trenutek, ko je slavljence z desnico na sruč končal svoj pozdrav in je občinstvo ob zvokih godbe s frenetičnim glasom kot iz enega grla klicalo »Živio Parmo!«. Ponovno so morali dvigniti zastor in ko se je starček končno prikazal v okrašenih loži, so se prisrčne ovacije ponovile.

Nehvaležno kulturno delo slovenskega umetnika je dobilo enkrat lepo zaščeno v kulturnem hramu. Tudi predstava opere je popolnoma uspela. Ze po prvem dejanju se je ponovno dvignil vihar ovacij in slavljence so poklonili nove vence, šopke in darila.

Raz gledališko posloplje je že cel dan plapolala narodna zastava.

Slavljence je prejel tudi nebroj brzojavnih in pismenih pozdravov raznih korporacij, odličnih kulturnih delavcev in prijateljev, ki se niso mogli udeležiti slavnosti. Pozdrave je prečital na odru ravnatelj Mitrovič. Ti pozdravi kažejo, da pozna našega Parmo vsa Jugoslaviya. Pozdravili so ga Zagreb, Osijek, Novi Sad, Sarajevo, Subotica, Kamnik, Celje, Ljubljana Beograd in tudi Narodno gledališče v Pragi se ga je spomnilo. Vse pozdrave je občinstvo sprejelo z aplavzom.

BEOGRADSKJE POGODBE PRED
AVSTRISKIM MINISTRSKIM
SVETOM.

Dunaj, 3. marca. j. Prihodnji teden bo ministrski svet razpravljal pod predsedstvom zveznega kancelarja dr. Sepla o ratifikaciji beograjskih pogodb. Socialni demokrate so z uspehi nezadovoljni.

Bolgarske koncesije na konferenci v Nišu

NOVI KRVAVI NAPADI BOLGARSKIH KOMITAŠEV NA NAŠE SELJAKE. — MAKEDONSTVUJUŠI HOČEJO PREPREČITI USPEHE KONFERENCE. — UVEDBA VOJNEGA REŽIMA V JUŽNI SRBIJI.

Niš, 3. marca. p. Danes je bil na konferenci paritetne komisije v Nišu med našimi in bolgarskimi delegati dosežen sporazum v nastopnih vprašanjih:

Naše granične straže se pomnože in ojačijo ter morejo prestopiti na bolgarsko ozemlje, ako bo to zahtevala potreba. Isto pravico imajo v slučaju potrebe bolgarske patrulje.

Jugoslovanskim lastnikom, ki imajo posestva na bolgarskem ozemlju, se dovoli svobodno kretanje na bolgarskem ozemlju v svrhu obdelovanja in izkoriščanja njihovih zemljišč. Isto pravico uživajo bolgarski posestniki, ki imajo zemljišča na jugoslovanskem ozemlju.

V nepreločilih obmejnih krajih se morejo jugoslovanski državljani posluževati potov na bolgarskem ozemlju, in obratno bolgarski državljani jugoslovanskih potov.

Niš, 3. marca. g. V političnih krogih se govori, da se, ako paritetna komisija v Nišu ne pride do sporazuma, v Južni Srbiji takoj po volitvah uvede vojni režim.

Niš, 3. marca. g. Konferenca med našo in bolgarsko delegacijo se nadaljuje. Naši delegati so spravili na razgovor danes voljaška, policijska in tehnična vprašanja. Konferenca je sklepala o vprašanju obmejne varnosti ter je ta točka stilizirana sledeče: Delegati paritetne komisije so se sporazumeli, da z obeh strani pomnože obojestrane sile, ki čuvajo mejo. Predvsem se ima rešiti vprašanje možnosti, da se v slučaju, ako bi orožništvo in obmejne čete ne zadostovale, uporabi vojska.

Nemški odpor in nove francoske represalije

POGAJANJA NEMŠKE VLADE Z VELEINDUSTRIJALCI V PORUHRJU

Essen, 3. marca. l. General Degoutte je odredil v zasedenem ozemlju davek v prid zasedbeni oblasti in sicer na luksuzna vina, na cigarete, cigare in tobak. Mesto Bochum je bilo kaznovano na 33 milijonov mark globe, ker so prebivalci prepleli nekoga francoskega častnika. Francozi so vsoto vzeli iz občinske blagajne, konfiscirali dalje v blagajni trgovske zbornice v Mainz 100 milijonov mark. V ostalem se pasivna resistenca in sabotaža s strani Nemcev nadaljuje, kakor se nadaljuje aretacije in globe ter represalije s francoske strani.

Nemška vlada se je začela te dni posvetovati z industrijalci o načinu, kako naj bi se rešila sedanja kriza, odklanja pa sprejem zadnjih francoskih zahtev, ker bi to značilo kapitulacijo. Nemčija namerava namreč uradno razglasiti, da bo pristala na mednarodno sistematizacijo reparacijskih plačil in to na podlagi nepristranske ugotovitve, v koliko je Nemčija zmožna odplačevati svoje reparacijske dolge. Tozadevne izjave bo podal kancelar Cuno v kratkem v parlamentu.

Strasbourg, 3. marca. s. Danes zjutraj so prekoračili francoske čete pri Maxanu Ren in napredovale proti Karlsruhe. Zasedle so delavnice v Darmstadtu in pristanišča v Mannheimu in Karlsruhe, da olajšajo carsko kontrolo zaveznikov.

Darmstadt, 3. marca. j. Delavnice v Darmstadtu, ki so jih zasedli Francozi, so oskrbovale dela za tri železniške okra-

je. V njih je bilo zbranih mnogo lokomotiv, katerih izguba bi bila Nemce težko zadela. Merodajnim faktorjem pa se je posrečilo, da so vse stroje in ves dragoceni material, še pred prihodom Francozov spravili na varno. Da preprečijo eventualno zaplenbo lokomotiv, so ustavili osebni promet z Darmstadtom. Delavci in uradniki, ki so jih našli Francozi v delavnicah, so delo ustavili.

Ludwigshafen, 3. marca. j. Danes se je izvršila militarizacija železnice v Pfalzu. Promet je ustavljen razen na onih progah, ki jih vodijo Francozi.

Amerika odklanja vsako intervencijo.

Pariz, 3. marca. l. »Chicago Tribune« poroča iz Washingtona, da predsednik Harding noče vplesti Amerike v kako diplomatsko akcijo glede ruhrskega in reparacijskega vprašanja. Ameriška vlada dobro ve, da bi bila vsaka intervencija trenutno ne le odveč, nego tudi mučna.

Sklicanje rajstaga.

Berlin, 3. marca. j. Državni zbor je sklican za torek popoldne na sejo, da sprejme poročilo o novih zasedbah Francozov. Državni kancelar Cuno je odločil svoje potovanje v Monakovo in Stuttgart, ker hoče osebno poročati o položaju. Po francoskih virih so Francozi pri jutranji zasedbi Darmstadta zaplenili 43 lokomotiv, in 350 vagonov, od teh 250 naloženih s premogom. Le 20 strojev se Nemci odpeljali.

Odstop ministra voine?

Spremembe v generaliteti.

Beograd, 3. marca. r. Iz radikalnih krogov se čuje, da bo vojni minister general Pešić v kratkem odstopil. Njegov naslednik da bo sedanjí poveljnik 3. armije gen. Terzić. Generalu Pešiću očitajo, da mu ni uspela glavna njegova naloga: reorganizacija vojske na podlagi splošne vojne obveznosti. Pešić se vrne kot šef v glavni generalni štab.

Beograd, 3. marca. m. Za inspektorja pehote je imenovan general Panta Gruić, za predsednika izpitne komisije pa general Gjuro Đokić. Za poveljnika II. armije je imenovan general Matić.

POGAJANJA MADZARSKJE S KRALJICO ZITO.

Dunaj, 3. marca. s. Zadnje dni krožijo v zvezi z obiskom grofa Apponyja pri razcezarici Ziti na Španskem govorice o novem habzburškem gibanju na Madžarskem in da hočejo približati se Madžari prileviti bivšo cesarico Zito z njenim sinom Otonom sredi marca v Budimpe-

što in mu dati njegove prestolne pravice. Iz diplomatskega vira se javlja, da namerava grof Appony je izravnati politično nasprotja med razkraljejem in Horthyjem, ki odklanja vsako nasilno in preuranjeno rešitev kraljevskega vprašanja. Grof Appony ostane do 15. marca v Spaniji; pričakovati je, da bo prišlo do kompromisa, ki bi ji omogočil povratek. Vsekakor se to pred poznim poletjem ne bo moglo zgoditi. Obenem se bo skušalo rešiti težko finančno vprašanje, ki nastaja vsled ogromnih stroškov bivanja bivše cesarice v Spaniji, ki jih je treba kriti z avstrijsko in madžarsko krono.

ELEKTRIFIKACIJA PROMETA NA
ČESKOSLOVASKEM

Praga, 3. marca. j. Českoslovaško prometno ministrstvo bo pričelo z elektrifikacijo prometa. Prvi poskusi se bodo vršili na progi Praga-Pizec. Da odstrani d'loma velikanske množine dima, bodo uvedli za prvo silo na praških kolodvorih električne lokomotive za premikanje.

Razširjajte »JUTRO«!

Sušak ujedinen z jugoslavijo

TRIUMFALEN SPREJEM NAŠE VOJSKE NA SUŠAKU IN TRSATU.

Sušak, 3. marca 1923.

Med nepopisnim navdušenjem prebivalstva je danes, ob pol desetih dopoldne, vkorakala naša vojska pod poveljstvom brigadirja, polkovnika Rekanica v Sušak, ki je nad štiri leta junaki prenašal muke italijanske okupacije.

Včeraj ponoči so se Italijani z mrzlično naglico pripravili za odhod. Proti utru so se odmaknile njihove straže z demarkacijske črte, mesto njih pa so prevzeli službo naši orožniki in finančni straža. Ob sedmih jutraj je že vsa italijanska okupacijska posadka v popolni bojni opremi, povesenih glav, tiho, kakor je prišla, zapustila mesto in okolico, da se nikdar več ne vrne. In ko so njihovi zadnji volaki prekoračili reški most, se je naš narod oddahnil.

Splošna radost v mestu.

Prebivalstvo je bilo že na vse zgodaj jutraj na nogah. Mesto je slavnostno okrašeno z jugoslovanskimi državnimi zastavami. Niti ene plemenske zastave ni videti. Res slajna manifestacija jugoslovanske države in narodne jedinstvenosti. Ljudstvo v prazničnih oblekah, vse si stiska roke, srečajo se znanci in se poljubljajo. Mnogočeno naroda so se končno strnile v ogromno povorko, ki je z zastavami na čelu odšla proti Martinščici naši vojski nasproti. Na križpotju pri Sv. Ani je bil zbran vse občinski svet mesta Sušaka z županom Čukarom na čelu in člani naše paritetne komisije: dr. Rybač, prof. Šilović, Figatner, dr. Stražnički, prof. Šišić in Milovanović, odposlanci Bakra, Orjunaš iz Zagreba in Sušaka in Sokol s fanfarami. Okoliške vasi so bile kakor zapuščene. Može in žene, starci in otroci, vse je deloma peš deloma na vozovih odhitelo, da prisostvuje slavnostnemu vходу Svobode na Sušak.

Prihod naše vojske.

Točno ob pol desetih je prikorakala naša vojska v bojni opremi pod poveljstvom brigadirja, polkovnika Rekanica,

iz Martinščice. V tem trenutku je med narodom završalo, mladina je stekla naprej, ozračje pa so pretresali mogočni vzkliki kralju, kraljici, državi, narodu in armadi. Med zvoki sokolskih fanfar, ki so svirale veličastno »Bože pravde«, sta dve belo oblečeni deklici, ena iz Reke, druga iz Sušaka, stopile pred brigadirja in mu ponudile soli in kruha, dočim je narod med tem obispal vojske s cvetjem in jim pripeljal šopke na prsa. Mestni komisar dr. Hoholjac je pozdravil vojsko in se je zahvalil za osvoboditev, polkovnik Rekanic pa je čestital narodu, da je doživel velik dan svobode. Med prepevanjem narodnih pesmi in sviranjem fanfar je krenil nato sprejeto proti Trsatu, ki je istotako plaval v jugoslovanskih državnih zastavah. Tu so se ponovili ginitivi prizori narodnega navdušenja: starčki so glasno plakali. Zupnik dr. Rački je imel pri tej priliki navdušen govor, v katerem se je spominjal zlasti velikih zaslug blagopokojnega kralja Osvoboditelja, čegar celo življenje je bilo posvečeno samo eni veliki ideji, ujedinenju troimennega naroda. Svoj govor je zaključil z vzklikom kralju, kraljici in narodnemu jedinstvu.

Slavnostna seja občinskega sveta.

Ob enajstih se je vršila slavnostna seja občinskega sveta, na katero so bili povabljeni vsi oficirji, ki so bili voharno akamirani in obsojeni s cvetjem. Po seji, s katere je bil odposlan brzojavni pozdrav kralju in kraljici, je priredila občina v hotelu »Kontinental« na čast oficirjem velik banket, na katerega so bili povabljeni poleg zastopnikov občine in oblasti tudi številni zaslužni narodni delavci. Narod je še pozno v noč praznoval velik dan Svobode.

Brzojavni in poštni urad je bil že danes jutraj prestavljen iz Sv. Anje na Sušak in so kot prvi brzojavni bili odposlani pozdravi obojima kralju in kraljici, poštenu ministru in železniški in poštni direktorji v Zagrebu.

je boljše kazalo. Da smo izgubili Koroško, da je v prvi vrsti krivda dr. J. Brejca. »Ljudski Dnevnik« piše, da bi vsak drug politik, ki bi imel pokazati tako žalostno uspehe, kakor dr. Brejce, vsaj nekoliko molčal in užival vsaj nekaj časa čar pozabljenosti, »ki ga je škodljivce naroda bolj potreben kot vsak drug«.

Volksparter. »Ljudski Dnevnik« poroča, da so izdali klerikalci volilni proglas na Nemece, v katerem so prekrstili svojo Slovensko Ljudsko Stranko v Volksparter. Zakaj ne v Deutsche Volksparter? Če pravijo kmetom, da so kmetijska stranka, delavcem, da so boljševiška partija, kapitalistom, da so stranka »zmernosti« itd., itd., zakaj za božjo voljo ne bi smeli reči Nemcem, da so eine deutschfreundliche Partei?

Nemci v zadregah. Naši Nemci so igrali visoko igro: pogajali so se za volilni sporazum z radikali. Istočasno pa so pripravljali v Vojvodini lastne kandidature in so končno tudi v Sloveniji iz nezaupanja napravili radikalnim obljubam postavili lastne liste. Eno in drugo je vzbudilo v narodnih vrstah odpor. Nemci se delajo silno začudene. To je seveda le umetna nalivnost. Odpor ne gre proti temu, da se poslužujejo Nemci svojih državljanskih pravic, temveč da se pri nas (v Vojvodini je to drugače) uveljavljajo kot posebnega nacionalna skupina, akoravno jim manjka prvi predpogoj: kompaktnost naseljenosti. Neiskrena igra nemških politikov je okrajšala predvsem Radiča, ki je prišel v Vojvodino z ljuto agitacijo med tamkajšnjimi švabskimi kmeti, katerim Radičevi agitatorji pripovedujejo, da so nemški voditelji vsi podkupljeni. Na drugi strani so prilegli radikali operirati z ogromnim denarjem ter je dobil baje njihov glavni agitator med Nemci dr. Wittmann milijon dinarjev. Povrh pa še operirajo radikali s tem, da strašijo nemške kmete pred nemškimi kandidati z očitkom, da je nemška lista veleizdajniška. Podobno se godi pri nas. Na tisoče in tisoče radikalnega volilnega denarja se pretaka po žepih raznih agitatorjev. Pred mesecem so bili Nemci še zaščiteni kot najlojalnejši državljani, sedaj se je spustil nad nje radikalni protektor z odkritim sumničanjem, da vršijo naravnost veleizdajniško agitacijo. Stiki z radikali so se Nemcem tojezelo izplačali. Sedaj se vse vprek pritožuje. Po krivici. Gotovo se med njimi nahajajo subverzivni elementi, s katerimi so se proglasili za solidarno vsi tisti, ki podpirajo nemško - nacionalistično listo. Nemška taktika pri nas je bila pač od vsega začetka zgrešena. Mesto da bi se naši nemški sodržavljani po svojem individualnem prepričanju odločili za stranko, ki je vsake-mu najbližja, so hoteli igrati kot enotna skupina jezikev na tehnični ter se prodajati za čim višjo ceno. Sedaj jih tope nadloga.

Tudi Bosna obsoja konvencije z Avstrijo. Sarajevski »Narod«, glasilo neodvisnih srbskih politikov v Bosni, ostro obsoja dogovor, ki ga je vlada napravila z gosp. Seipom. Bosansko-hercegovaški erar je posedoval že pred vojno 28.000 Steinbeisovih podjetij, 2840 akcij podjetij v Zenici, 4300 akcij sladkorne tovarne v Usori, 1500 akcij podjetja v Varešu in 150 akcij druž-

be »Bosna«. Da bi nam sedaj dala Avstrija te akcije, ki jih je Bosna in Hercegovina kupila in plačala iz svojega denarja še pred vojno in da bi nam priznala poslaniško palačo v Beču, katero je Bosna in Hercegovina tudi kupila in plačala, mora naša država po sklopljeni konvenciji plačati Avstriji-cem 10 milijonov dinarjev ter jim razventega prepustiti še depot od 16 milijonov zlatih mark. »Narod« pravi, da je lahkotnost, s katero se je v tem vprašanju postopalo z našo državno imovino, neuvredna in v diplomatskih pregovorih dosedaj še nepoznata. »S kako pravico smejo Markovič, Pašić in Ninčić poklanjati našo državno posest Avstriji? Je li zato, da ona lažje obglavlja naše brate na Koroškem?« In če se s takim poslom hvali Lazica Markovič, potem smo radovedni, kaj bi on moral storiti na škodo države, pa da bi priznal, da je to res škoda. Mi mislimo, da je predvsem največja škoda, da nam taki ljudje vodijo državo. Tako sarajevski »Narod«.

Protest učiteljev. V Srbiji so upravni uradniki, radikalni agitatorji, poskušali izvajati volilni pritisk tudi na učitelje. Zato se je obrnilo predstvo »Udruženja jugoslovanskih učitelja« na ministra prosvete z zahtevom, da on intervenira pri ministru notranjih zadev, da se pusti učiteljstvo na miru, da se politično samo opredeljuje po svojem prepričanju.

V konkuru. Hrvatska separatistična inteligenca, ki je združena v stranki Hrvatske Zajednice, je kakor znano, sodelovala pri Radičevem »Hrvatskem bloku«. Menila je, da bo mogla vplivati na Radičevu politiko. Kruto to je motila. Ko so prišle volitve, je Radič vsako skupnost z ostalimi bloki odklonil in je le v nekaterih okrožjih priznal Hrvatski Zajednici »pravico« do paralelnih kandidatur. Zajedničarji so na ta udarec odgovorili s ponižnim poklonom ter proglasili, da ne postavijo lastnih kandidatur. Istočasno so pozvali svoje somišljenike, naj delajo in glasujejo za Radičeve liste. Hvaležnosti niso želi. Radič je oba glavna zajedničarja proglasil za podleža ter jih slovesno izobčil iz hrvatskega naroda. Zajedničarji sedaj izvajajo posledice: njihovi listi pozivljajo somišljenike na politično abstinencijo! Zares žalosten konec politike hrvatske inteligence, ki se sedaj sama izločuje iz naroda ter orbi et urbi napoveduje svoj konkurz.

Po svetu

Organizacija reakcionarcev po celnem svetu. Dunajski »Abend« poroča, da se organizator Kappovega puča, polkovnik Bauer mudi na Dunaju, kjer pripravlja oborožene akcije nemških nacionalistov in podobnih elementov. Od generala Luddendorfa je dobil nalogo, da skuša ujediniti italijanske fašiste, probujajoče se Madžare ter nezadovoljne elemente v Ukrajini in Poljski. Na ta način udružena skuša evropska reakcija priti do moči.

Madžarski budžet. Dne 28. februarja je bil predložen madžarskemu parlamentu državni proračun za leto 1922/23. Proračun bazira na curiški pariteti 0,23 ter izkazuje 193 milijard m. K izdatkom. Deficit znaša 40 milijard, državni dolg 22 milijard. Državna podjetja (železnice itd.) računajo z deficitom 25 milijard.

Begunci v Grčiji. Angleški parlament je te dni razpravljal o bednem stanju beguncev z bližnjega Vzhoda. Podtajnik zunanega urada je označil položaj beguncev za pravo tragedijo v zgodovini narodov. Najbednejši so Grki in Armenci. Turki so namreč takoj po prihodu v Smirno odredili, da mora približno 250.000 Grkov tekom 12 dni zapustiti Smirno. Le z veliko težavo se je posrečilo z ameriški, francoski in italijanskimi ladjami rešiti 200 tisoč beguncev ter jih prepeljati v Grčijo. Pred njihovim odhodom pa so turške oblasti pregledale vse ladje in zadržale moške od 16 do 45 let. Na ta način je bilo konec oktobra na grških tleh približno milijon beguncev. V Turčiji pa je ostalo 5 do 600.000 Grkov in 300.000 Armencev.

Določevanje rusko-poljske meje. Veleposlaniška konferenca v Parizu je pričela te dni razpravljati o poljskem predlogu za ureditev njenih vzhodnih mej. Vprašanje pa je komplicirano, ker tangra tudi Rusija in radi tega iščejo zavestniki formulo, kako bi omogočili pristop ruskega delegata na sejo veleposlaniške konference, ne da bi priznali de facto rusko vlado.

Sport

Motoklub Slovenija v Ljubljani. Z ozirom na vedno naraščajoči motoklistični sport, stestali so se motoklisti ter sklenili ustanoviti gori imenovani motoklub z namenom, da organizirajo v tem klubu vse motokliste Slovenije v svrhu intenzivne smotrene gojitve motoklistike. Namen kluba je predvsem preskrbovati svojim članom potrošni material po znižanih cenah, združevati tozadevne sportnike v raznih prireditvah in tekmah, urediti razmerje za prekoračenje državnih mej ter stopiti v stik z inozemskimi motoklubi. Upoštevajoč navedeno, vabilo se vsi motoklisti kakor tudi vsi prijatelji motoklistike, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora imenovanega kluba, kateri se vrši v petek dne 9. t. m. ob 8. uri v klubovi restavraciji pri S. m. — Pripravljalni odbor.

Dunajski Amateurji v Ljubljani. Kakor doznavamo iz verodostojnega vira,

se je S. K. Primorju po dolgotrajni pogajanjih posrečilo pridobiti dunajske Amateurje za dve tekmi, ki se bosta vršili 20. in 21. maja (Binkošti) v Ljubljani. Amateurji, ki so bili še pred kratkim na prvem mestu prvenstvene tekme na Dunaju, spadajo po sistemu svoje igre med prve kontinentalne močve. Sedaj so z dvema točkama za Rapidom na drugem mestu. Na svoji zadnji turneji v Španiji so zastopali svoje barve tako častno kakor noben drug dunajski klub. Vsa ljubljanska publika bo gotovo z veseljem pozdravila to vest, ker se ji bo nudil res prvovrsten sportni užitek.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Nedelja, 4. ob 3.: »Za pravdo in srce«. Izv. Ob 20.: »Ugrabljeni Sabinke«. Izv. Ponedeljek, 5.: »Idijota«. B. Torek, 6.: Zaprt. Sreda, 7.: »Othello«. Izv. Četrtek, 8.: Zaprt. Petek, 9.: »Othello«. Izv. Sobota, 10.: »Za pravdo in srce«. E. Nedelja, 11.: Ob 3. popoldne: »Madame Sans Gêne«. Izv. Ob 8.: zvečer »Othello«. Izv.

Ljubljanska opera.

Nedelja, 4.: »Tosca«. Izv. Ponedeljek, 5.: Zaprt. Torek, 6.: »Rigoletto«. A. Sreda, 7.: »Nižava«. D. Četrtek, 8.: »Tosca«. E. Petek, 9.: »Vrag in Katra«. C. Sobota, 10.: »Jenufa«. B. Nedelja, 11.: »Vrag in Katra«. Izv.

Marionetno gledališče v Ljubljani. Nedelja, 4.: ob 15. in 18.: »Trojčki iz Damaska« in »Tri želje«.

Mariborsko gledališče.

Nedelja, 4.: ob 15. uri: »Pogumni Tonček«. Izv. Znižane cene. Ob pol 20.: »Urh, grof celjski«. Izv.

Othello. Drama pripravlja Shakespearejevo tragedijo »Othello« v blestem prevodu g. Otona Župančiča. Premiera bo v sredo, dne 7. t. m. za izven. V naslovni vlogi nastopi kot gost operni pevec gospod Ivan Levar, ki za čast skušen za »Othello« v operi ne bo pel. Jaga igra g. Rogoz, Desdemona g. Sarčičeva, Kassijs g. Kralj, Emilijs g. Jovanova, Brabantia g. Skrbinskič. V ostalih vlogah sodelujejo gna Gaberjevičeva, g. Lipah, g. Medven, g. Sancin, g. Cesar, g. Drenovec, g. Gregorin, g. Peček in g. Terčič. Režijo vodi g. Šest, ki je tragedijo insceniral. Glasbo je zložil kapelnik g. Balatka. Dekoracije je naslikal g. Skružnjak, kostume pa sta izdelala g. Waldsteinova in g. Dobry.

Umetnostno-zgodovinsko predavanje, ki se je snoči vršilo na univerzi, je bilo dobro obiskano. Predaval je docent dr. Vojoslav Molč o francoski umetnosti XVIII. stoletja in je na podlagi skriptnih slik predstavil občinstvu dela francoskih rokokojskih mojstrov Watteaua, Boucherja, Fragonarda, Chardina in Greuzeja. V soboto bo zadnje predavanje umetnostno-zgodovinskega kurza. Predavala prof. Izidor Cankar o »Sodobnih umetnostnih stremiljenjih«.

Dobrinovičev jubilej je dne 2. t. m. praznovalo beograjsko gledališče. Čika Pera Dobrinovič, najstarejši srbski igralec, je ta dan praznoval 50letnico svojega delovanja na srbskih odrih in je nastopil pri slavnosti v nekaterih prizorih komedije »Čikina kuča«. Slavnostni predstavi, katero je otvoril s svojim govorom beograjski intendant Grol, je prisostvoval tudi kralj Aleksander, ki je odkloval Dobrinoviča z redom sv. Save 4. razreda.

Naš akademski slikar Ivan Vavpo-tič se je odpravil v Beograd, kjer bo portretiral kraljevo dvojico.

Mariborski Ljudski oder priredi v ponedeljek 5. marca ob pol 8. uri v »Narodnem domu« žaloigro »Mlinar in njegova hči«. S to predstavo obnovi svoje delovanje.

»Kres«. Izšla je 12. številka »Kresa«, ki zaključuje prvi letnik tega družinskega mesečnika. Prispevali so: Tone Seliskar, Ernest Tiran, Josko Krošelj ter Vida Tauferjeva s pesmimi, Zvonimir Kosem s pripovedništvom ter nekateri drugi pisci s poučno ter informativno snovjo. Zanimiv je spis srbskega pisatelja Lazareviča »Narod stotero povrne«. — Uredništvo in uprava »Kresa« se nahaja v Ljubljani, Židovska ulica št. 1/1.

Dopisi

MOZIRJE. Tukajšnja ženska podružnica C. M. D., ki se je med vojno komaj mogla vzdržati, je pod poštrenovalno načelnico, gospo Ano dr. Goričarjevo in aglinim odborom pričela z novo vneto svoje staro delovanje. Blagajničarka, gđ. Minca Lajkautova je poslala za pretekli dve leti vso članarino 422 Din. Marljive odbornice pa so prilebile 25. februarja pri »Iliriji« izredno otroško predstavo. Udeležba je bila povsem izavesejliva, v medakhtih so pa mozirski gospodje preskrbeli ubrano godbo. Trud naših učiteljev gđ. Ljube Ločičnik in Anice Planin ter g. Fr. Vajde ni bil zaman. K vstopnini so priložili prijatelji mladine in družbe izdaten »obolus«. Vsi ted tega moramo naznati CMD za dr. Tavčarjev sklad 350 dinarjev in tukajšnji šolski knjižnici 275 dinarjev.

BREŽICE. Z ozirom na članek pod naslovom »Brežice« v Vašem listu št. 47 z dne 25. februarja 1923. Vas na podlagi § 19 tiskovnega zakona naprošam, da sprejmete v Vašem listu v isti obliki in na istem mestu sledeči popravek: Ni res, da se je v nedeljo 16. februarja t. l. pre-

napolnjen voz navdušenih brežičkih nemčurjev peljal s kolodvoru v mesto, res pa je da so se na vozu nahajali med Nemci iz Brežic, ki so pa povsem lojalni državljani, tudi Slovenci in med temi tudi pristaši Orjuna. Ni res, da je omenjena družba pristno nemčurskega kova: Costa ml., sin trgovca, Paldasch Edvard, sin brivca, Klobučar ml., sin kleparja v Brežicah klicala: »Orjunci, junci, kje ste, da Vas nabijemo. Mi se Vas ne bojimo!« ampak res, je da je to družbo pred gostilno Bogovičovo pozdravil Slovenec z besedami: »Sedaj pa so Orjuni prišli, sedaj imamo stražo in se ni treba nikogar bati.« — Z odličnim spoštovanjem, Eduard Paldasch, Brežice.

Važno za stanovanjske interese

Na pisemnih rešitvah prve instance ljubljanskega stanovanjskega oblastva je navadno dodan za obe stranki, najemnika in hišnega posestnika, pisan pravni pouk, ki pripoveduje, da je v tem in tem slučaju bilo dotično rešenje stanovanjske oblasti soglasno in da zato ni dopustna pritožba na stanovanjsko sodišče kot 2. instanco.

Ta pravni pouk je napačen; vendar ga stanovanjski urad še vedno izdaja, daskravno je od stanovanjskega sodišča opozoren na to nepravilnost. Ta nepravilnost je zapeljiva za marsikatero stranko, ki se je z rešitvijo urada sicer čutila prikrasno v svojih pravicah, pa je verjela napačnemu pravnemu pouku in opustila pritožbo. Napačni pravni pouk se opira na netočni in napačno prevedeni tekst v »Uradnem listu«, ponatisen potem v obeh brošurnih izdajah stanovanjskega zakona (izdaje Društva hiš. posestnikov in Tiskovne zadruge). Napačni slovenski tekst »Uradnega lista« namreč pravi: »Pritožbe zoper odločbe stanovanjskih oblastev in zoper odločbe razsodišč smejo pravne stranke samo, ako se niso sklenile te odločbe enoglasno, vlagati... pri pokrajinskih upravah (odnosno pozneje ustanovljenih, sedaj že poslušajoših sodiščih za reševanje teh pritožb). Ta napačni tekst pa ni merodajen, ampak je merodajen po čl. 80 ustave tekst »Službenih Novin«, ki je v našem slučaju bistveno drugačen in se glasi: »Zalbe na rešenja stanbenih oblastí, a na rešenja izdanih sudov samo onda kad ova niso doneta jednoglasno, mogu parnične strane izjaviti...« itd. Torej slov.: »Pritožbe proti rešenjem stanbenih oblastí, proti rešenjem razsodišč pa samo tedaj, kadar le-ta niso sprejeta soglasno, se morejo vlagati pri...« itd.

Po avtentičnem in nepokvarjenem tekstu zakona imajo torej tako najemniki kakor hišni gospodarji pritožbe proti rešenjem stanbenih oblastí vedno, tudi če so ta rešenja bila soglasna, proti rešenjem razsodišč pa le, če niso bila soglasna. Slovenski tekst »Uradnega lista« je napačen in tozadevni pravni pouk ljublj. stan. urada tudi napačen ter se ga strankam, ki se hočejo pritožiti na stan. sodišče, ni treba držati, ker stanovanjsko sodišče pritožbe sprejema in rešuje. Po zakonu smejo stranke imeti zastopnika, ki ga morajo sicer same honorirati, vendar je dobro, če si ga vzemo, ker je takšnih nepravilnosti v slovenskem prevodu zakona in potem tudi v praksi še več.

Sokolski muzej v Pragi

Česko Sokolstvo vestno zbira in shranjuje vse sokolske zanimivosti iz pretekle dobe v svojem sokolskem muzeju, ki se nahaja na Smilovcu. Varuh in upravitelj te zbirke, ki postaja od dne do dne zanimivejša in dragocenejša, je znani sokolski delavec in pisatelj br. Karel Vaniček. Muzej je odprt za obisk samo v poletnem času od maja do oktobra, v zimskem času pa je zatvorjen. V preteklem letu je posetilo muzej 940 oseb v 28 dneh. Sedanji prostori sokolskega muzeja so majhni in merijo le 175 m². Ko bo dograjen novi Tyršov dom, se preseli muzej v to zgradbo, kjer so mu določeni priključni prostori v izmeri 306 m², vrh tega bodo v domu še muzejski pisarniški prostori, delavnica in arhiv.

V novi zgradbi bo torej imel muzej večje prostore ter bo preglednejši pa tudi izpopolnjen. V zadnjem času se je sprožila misel, da se zberejo za muzej vsi Tyrševi spisi in dopisi, in sicer v prepisu, ako bi posestniki originalov ne hoteli podariti muzeju. Prepisi morajo biti natančno izvršeni in istinitost prepisa morata overiti društveni starosta in tajnik. Če mogoče naj se pošljejo muzeju tudi fotografski posnetki originalov v naravni velikosti.

Sokolski muzej zbira sledeče predmete: važne tiskovine (dopisnice, starejši legitimacije, društvena pravila, slike, vabila in vzporedi), fotografije telovadnic zletov in javnih nastopov, znake itd.; lepake le tedaj, ako imajo umetniško vrednost. Običajni lepaki spadajo v društveni arhiv.

Predstojeca navodila, ki jih je napisal br. Karel Vaniček, naj bi veljala tudi za naše razmere, ker je tudi pri nas že čas, da začnemo misliti na zbirko sokolskih znamenitosti, ki bodo znanemcem dobrodošlo gradivo za jugoslovanski sokolski muzej.

Naša skrinjica je:

V LJUBLJANI:

četrt

NA KRANJSKEM IZVEN LJUBLJANE:

Beta

NA ŠTJERSKEM:

prva

Domače vesti

*** Osebnost našega univerze.** Do zadnjega časa je bilo rojstno mesto rimskega pesnika Propertija neznan. Klasični filologi so domnevali, da je bilo mesto Assisi, a gotovih dokazov za to niso imeli. Univerzitetnemu profesorju klasične filologije dr. Ivanu Lunjaku v Ljubljani pa se je posrečilo na podlagi starih rokopisov dokazati, da je bilo mesto Assisi res Propertijev rojstni kraj. Z ozirom na ta znanstveni uspeh je italijanska 'Accademia Propertiana' v Assisi imenovala našega učenjaka za svojega častnega dopisjučega člana. Odličnemu znanstveniku priskrbeno čestitamo.

*** Vsem Slovincem na Koroskem.** V Avstriji se izvrši prihodnji teden ljudsko štetje po stanju 7. marca. Tudi naše slovenske brate na Koroskem čaka važna odločitev. Že prihodnje dni bodo prihajali v njihove domove številni komisariji in med drugim zapisovali, kateri narodnosti pripadajo. 'Koroski Slovinci' apelirajo pri tej priliki na koroske sorojake, da store v polni meri svojo narodno dolžnost.

*** Prijatelj našega naroda v Jugoslaviji.** V Beogradu je prišel te dni gosp. Pierre Arbellet, ugledni francoski industrijalec in velik prijatelj našega naroda, ki prihaja v službeni misiji francoske vlade in mednarodne železniške zveze v svrhu, da vodi pogajanja glede olajšanja trgovskega prometa. Gospod Arbellet se je v najtragičnejših trenutkih svetovne vojne pokazal kot iskren prijatelj Jugoslovancev. Odlikovan je z redom sv. Save prve vrste.

*** Štipendije za inozemstvo.** V naše četrtniške poročilo o sklepih ministrskega sveta se je vnela slaba transmisija vrnila bistvena pogrška. Ministrski svet ni votiral 4 milijonov Din za naše dijake, ki študirajo v inozemstvu, temveč je vse inozemske štipendije, razven onih za medicino, ukinil, češ, da so tozadevni krediti (4 milijonov Din) izčrpani.

*** Novi tržaški škof.** Po poročilih iz Rima bo imenovan za naslednika dosedanjega tržaškega škofa dr. Bartolomajsi biskop glejski župnik in po vojni apostolski delegat na Reki, mons. Celso Constantini. Dosedanji škof dr. Bartolomajsi pa je imenovan za škofa v Pinerolu.

*** Jugoslovansko - italijanska davčna komisija.** Tekom spomladni se sestane v Ljubljani še ena mednarodna komisija. V smislu § 43. rimske konvencije z dne 23. oktobra 1922 se ima med Italijo in Jugoslavijo skleniti posebna pogodba za likvidacijo davkov po 3. novembru 1918 v svrhu preprečenja dvakratnega obdavčenja. Ta komisija mora biti imenovana najkasneje tri mesece po ratifikaciji rimskega sporazuma ter se mora sestati en mesec po imenovanju v Ljubljani.

*** Železnica Murska Sobotna - Ormož.** Je začela graditi. Neugodno vreme pa zadržuje delo pri nasipih. Poljska železnica od Ljutomerškega kolodvora do spodnjega konca trga je skoraj že gotova. Ko nastopi ugodnejše vreme, bo gradbeno delo kmalu oživelo.

*** Pred tiskarskim štrajkom v Beogradu.** Iz Beograda poročajo o krizi v tamkajšnjih tiskarnah. Pogajanja med tipografi in lastniki tiskarn za povišanje plač so ostala brezuspešna. Ako do četrtna ne pride do sporazuma, izbruhne štrajk. V tem slučaju bodo beograjski listi izhajali v skupnem izdanju pod imenom 'Beogradska Štampa'.

*** Zalosten spomin.** 'České Slovo' objavlja fotografijo, ki jo imenuje 'drevored smrti'. Neka madžarska divizija je v maju mesecu 1918 pri Jekaterinoluavu v Rusiji zajela četo čeških legionarjev v oficirjem vred. Avstrijsko vojni sodišče jih je takoj obsodilo na smrt, in sicer tako, da so bili na 17 večalnih zapored obeseni. Strahovit dogodek se je odigral na dvorišču nekakega skladišča. Češki legionarji so šli mirno v smrt. Fotografija kaže, kako avstrijski krvniki vršijo svoj posel. Slika se je nahajala v posesti kovača v Stični gosp. Leopolda Štrempla, ki jo je izročil češkemu prof. Fleischmannu.

*** Božidar Sever zopet aretiran.** Preko Subotice javljajo, da so madžarske oblasti zopet aretirale bivšega lendavskega gerenta B. Severja, ki so ga bile pred nekaj tedni izpustile, ker je opasno obolel. Sever je ležal v nekem budimpeštanskem sanatoriju. Te dni so prišli ponj žandarji ter ga odpeljali zopet v ječo. Ta korak madžarske vlade je baje v zvezi s smrtjo madžarskega špijona dr. Varge, ki je pred nekaj dnevi umrl v subotičkem zaporu.

*** Promet z Madžarsko.** Delegati prometnega ministrstva, ki so prisostvovali prometni konferenci v Budimpešti, so se vrnili v Beograd. Konferenca je bila uspešna in bo s 1. aprilom odprt direktni blagovni promet od vsake naše do vsake madžarske postaje. Z otvoritvijo direktnega blagovnega prometa z Madžarsko, se odpre tudi promet s Češkoslovaško, Avstrijo in Nemčijo preko madžarskega ozemlja.

*** Vozne olajšave za dijake.** Kakor se nam poroča, vesti o ukinitvenju dijaških voznih olajšav niso točne. Prometno ministrstvo namreč dosedaj še ni izdalo nobenega takega ukrepa, ampak se je samo posvetovalo o tem in je celo možno, da bodo rezultati ugodnejši za dijaštvo in Ferijalni Savez, kakor doslej. Zaenkrat pa je še vedno v veljavi odredba z 30. novembra 1922.

*** Mučen hipnotizerski incident v Mariboru.** V četrtek je imel znani telepat Svengali v Mariboru zopet svoj produkcijski večer. Ob koncu predstave je našel med občinstvom dober medij v neki mladi ženski, ki ji je naročil, da mora biti točno 10 minut pred polnočjo v Veliki kavarni. Zenska je takoj bežala iz dvorane proti Veliki kavarni, velikanška množica ljudstva pa za njo. V kavarni je hipnotizirana ženska skočila na oder in začela dirigirati godbi, ki je ravno svirala. Množica je seveda pridrla v kavarno in se po svoje zabavala. V kavarni navzoči prof. Fava pa je glasno protestiral proti takemu izrabljanju medijev, nastalo je prerekanje, med katerim se je izmučena ženska na odru onesvestila, da so jo morali odnesti v kuhinjo.

*** Za komandanta II. armije je imenovan dosedanj pomočnik rušična vojne in mornarike general Mat. A. za predsednika komisije za generalne izpite pa general Dokič.**

*** Smrtna kosa.** V Kranju je umrl sodnemu svetniku g. dr. Ernestu Kobetu, sedemletni sinček Pavel. Iskreno sožalje.

*** V petek dopoldne je umrl Friderik Sertič,** okrajni tajnik v p. 72 let star. Služboval je v državni službi v Postojni, Litiji, Kočevju, celih 29 let v Črnomlju in naposled po prevratu kot reaktiviran upokojenec štiri leta v Ljubljani. Pokojnik je bil vesel družabnik in vedno odločen napredniak. Imel je zato povsod mnogo prijateljev. Pogreb je danes ob 2. uri izdelež. Bolnice. — V Celju je umrla dne 1. marca ga. Josipina Bervar, žena ravnateljice orglarske šole. Zadel jo je mrtvoud.

*** Pogreb Ivana Raniča,** bivšega župana v Pobrežju pri S. dičah, je bil rad velikasten. Imenovan za koroske stranke sta se udeležila pogreba tudi kandidata Lovro Petrovar in dr. Kuko ves, ki je umrlega župana in do groba zveštemu demokratičnemu delavcu ob odprtem grobu govoril v slovo.

*** V spomin dr. Ivana Tavčarja.** Na svoji prvi domači učiteljski konferenci po smrti dr. Tavčarja dne 1. marca se je učiteljski zbor mestne deške osnovne šole spomnil z globokim spoštovanjem blagopokojnega mestnega župana in predsednika mestnega šolskega sveta dr. Ivana Tavčarja. Ravnatelj Dimnik je v daljšem govoru očitno življenje, delovanje in zasluge Tavčarjeve za slovensko šolstvo in za slovenski narod. Učiteljski zbor je poslušal govor stoje ter zaklical spominu blagega pokojnika trikratni Slava!

*** Občni zbor podružnice Jug. Matice v Celju** se je vrnil ob pičli udeležbi dne 2. marca. Predsednik, gim. ravnatelj Jeršinovic je uvodoma predaval o organizaciji in splošnih smernicah delovanja J. M. Naglašal je, da zasleduje J. M. dva važna cilja: skrbeti za notranjo ureditev države in vzbujaati zanimanje za naš narod v tujini ter skrbeti za kulturno in gospodarsko povzdigo. Iz tašniškega poročila je razvidno, da je imela JM v Celju v preteklem letu 290 članov, kar je za narodno Celje nedvomno nemalo. O krajiški odbor je prejel od podružnice 5000 Din podpore. Za predsednika je bil zopet izvoljen ravnatelj Anton Jeršinovic za predsednika dr. Orožen, v odbor pa pol g. dosedanjih odbornikov še nekaj na roduh dam. Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da se priredi dne 3. junija velika narodna veselica in je bil v svrhu priprav izvoljen širši odbor iz zastopnikov vsih slojev.

*** Pred volitvami.** Ker stojimo tik pred volitvami v narodno skupščino, opozarja političko ravnateljstvo, da je nalep. e nje lepakov dovoljeno samo po krajih, ki so v oblastno nalašč v ta namen dani. Ker so pri zadnjih občinskih kakor tudi prejšnjih volitvah posamezne stranke z agitatoričnimi napisi in nalep. e njem lepakov hudo poškodovale razna poslopja in celo posamezna volišča, se očitajla, da bo policijsko ravnateljstvo pri predstoječih volitvah vsako tako poškodbo tuje lastnine, za katero je odgovorja poleg storilca tudi politična stranka po katere nalogu, oziroma v katere interesu se je izvršila, najstrožje zasledovala.

*** Vujčičevi okrajni glavarji.** 'Pravda' poroča: G. Tomica Cukič, novo imenovani glavar okraja mileševskega pride v uniformi s pripasano sabljo v prijeljski sodišče in hoče vstopiti nepripravljen v sobo predsednika sodišča. Sluga ga ustavi pri vratih, da bi ga prijavil, pa g. okrajni glavar ga nahruli: 'Kaj me imaš prijavljati, ali me ne poznaš?' Sluga mu naivno odgovori: 'Seveda Vas poznam prav dobro.' Poznal ga je res, ker mu je prinašal hrano v zaporu, kjer se je lansko leto nahajal g. okrajni glavar v zavezi umora neklih uradnikov v Belem polju...

*** Pred obračunom.** Iz uradniških krogov smo prejeli: Beograjski prijatelji uradništva so se zopet lepo izkazali pri razdelitvi krajev v plačilne razrede. Če kateri kraj Slovenije, spadajo gotovo kraji Hrastnik, Trbovlje in Zagorje v II. če ne I. razred. Uverjeni smo, da je dobiti lažje v Beogradu kupico mleka za deco, kakor v teh krajih, da je v Celju cenejši kruh nego v Hrastniku, da ni dobiti po teh industrijskih krajih služkinj v krat niti za drag denar, da ima mešan gledalec in koncert na razpolago za par Din. dočim stane nas še sama vožnja 100 K itd. Gg. ministri, ki odločujejo o našem kruhu, naših krajev menda niti po imenu ne poznajo, je zato morejo postopati tako krivično. Mi pa, tovariši, vemo kaj bomo storili v 14 dnevi! Tudi privatno uradništvo naj ne pozabi tega koraka beograjske radikalne vlade.

*** Četimo državni uradniki dobro plačani,** bodo tudi oni uspešneje zagovarjali svoje zahteve!

*** Splošna draginja** je prisilila tudi že mnoge jugoslovanske liste, da so povisali naročnino, ker stroški tiska in papirja vedno bolj naraščajo.

*** Naša Vasa.** O tej zadevi nam piše predsednik SRS g. dr. A. Novčan: V Mariboru so začeli srbski radikali izdajati tisk 'Naša Vasa'. Ukradli so mi torej ime lista, prepovedane in ustavljene 'Naše Vasi', ki je prva v Sloveniji vzdignila republikanski prapor in poudarila suverenost slovenskega naroda. Protestiram in zaničujem take misli! To je kakor bogoskrunstvo!

*** Beltinci.** Pripravljalni odbor 'Jugoslovanske Matice' v Beltincih je pred kratkim vprizoril jako dobro uspele veselico z bogato izbranim sporedom. Cela prireditelj je pokazala, da Beltinci in okoličani umevaljo cilje naše prepotrebne 'Jugoslovanske Matice'. Najprvo sta nastopila dva domačina v burki 'Kmet in fotograf', za kar sta žela obilo pohvale. Igralci iz Beltinc in Murske Sobotice so uprizorili burko: Kakršen spod, tak sluga. Tu se je vsak nasmehal do grla. Domači pevski zbor, pod vodstvom tukajšnjega g. nadučitelja, je jako lepo zapel tri pesmi. Posebno pohvalo so pa želi pevcu iz Murske Sobotice za njihove res mojstrsko izvajane pesmi. Naj bo pa vseeno še na tem mestu izrečena iskrena zahvala igralcem in pevcem iz Murske Sobotice za njihov trud. Med odmori je sviral tamburaški zbor in po predstavi sta dve godbi nemurno vabil plesalčino mladino k plesu. Cela prireditelj je pokazala lep vspeh bodisi v moralnem, kakor tudi gmožnem oziru, ker prinesla je lep znesek na oltar 'Jugoslovanske Matice'. Zeleti je le, da tudi v bodoče podružnica 'Jugoslovanske Matice' večkrat priredi take predstave, ker ljudstvo je pokazalo zanje umevanje in potrebno. Zato na skorašnje svidenje!

*** Strojinski za vojno mornarico.** Ministrstvo vojne in mornarice je razpisalo natečaj za 110 kandidatov, ki bodo meseca junija sprejeti v strojno šolo vojne mornarice v Gjenoviju v Boki Kotorski. Sprejemajo se kandidati v starosti 17 do 20 let, ki so dovršili vsaj štiri razrede ljudske šole. Po končanem tečaju bi služili kot stojniki v vojni mornarici.

*** Stavbno gibanje v Zagrebu.** Zagreb se pridno pripravlja za prihodnjo stavbno sezono. Mestna občina sama bo zidala več stanovanjskih hiš za mestne uslužbenice, potem zavod za desinficiranje in več manjših stavb za mestno aprovizacijo.

*** Pravda občine Sarajevo z državo.** Sarajevska občina ima devet šol, a samo dve šolski poslopja. Država je kot lastnik ostalih zgradb zahtevala vrtno povzicanje najemnine, v kar pa občina noče privoliti in je izplačala dosedanj najemninu občinski blaginji. Država je povisala zakupnino občini samo zato, ker je občina povisala pristojbino za električno razsvetljavo. Spor med sarajevsko občino in državo bo rešilo sodišče.

*** Vlom v bolniško blaginjo.** Ljubljanska okrajna bolniška blaginja bi v noči od petka na soboto kmalu utrpela težko izgubo. Dosedaj se neznani zlikovec je vdrl preko dvorišča v sobo, kjer se nahajala težka blaginja. Imel je s seboj najmodernejšo vlomilsko orodje, a kateremu se je spravil na komplicirano Wertheimorice v trdni nadi, da pride do bogatega plena. Delo mu je šlo v resnici krasno izpod rok. Izrezel je že velik kos blaginjah vrat in prišel do srednjega za panna, kjer pa se mu je vlomilsko orodje pokvarilo, naker je moral pobegniti. V blaginji je bilo okoli pol milijona kron.

*** Neznani utopilec.** Angela Rajšek je prala v četrtek ob Gruberjevem prekopu v bližini klavnice in opazila na vodi odraslo človeško polgolo truplo, katero je nesla voda dalje proti Stepanji vasi. Ali je bilo truplo možkega ali ženskega spola, ni mogla ugotoviti.

*** Izgnan je za vedno iz naše države** 29letni Mihael Strukelj iz Kala pri Gorici, ki je bil zaradi raznih tatvin že 24 krat kaznovan.

*** Pes je ugriznil Rožo Škrbina** iz Ljubljane; oddana je bila mestnemu fizikatu v svrhu zdravniške preiskave. Ker je bil pes baje stekel, je bila Škrbinova poslana v Pasteurjev zavod v Zagreb.

*** Samomor.** V Celju se je dne 2. marca obstrbel v samomorilnem namenu dimnikarski mojster Vinko Zurnan. Prepeljal se ga v brezupnem stanju v javno bolnico. Vzrok poizkušene samomora je neznan, domneva pa se, da je živčna bolezen.

*** Poneverjenje na mariborskem kolodvoru.** Po poročilih iz Maribora je preiskava proti železniškemu blaginjaku Dragotinu Jenku zaradi poneverjenja že zaključena. Poneverjena vsota znaša nad 2 milijona kron. Tozadevna obravnava pred mariborske poroto se vrši že prihodnji teden. Trajala bo najbrže več dni.

*** Samomor.** V Trstu se je ustrelil v četrtek popoldne podravnatelj družbe 'Gellia', Dragutin Mikuličič Pognal si je krogi v desno senco. Zadnje čase je bil močno nevtrasten.

*** Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znamko 'Peko'** so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

Poslano.

ZNAČAJNOST PA TAKA!

Pod tem naslovom piše 'Slovenec' od dne 24. februarja t. l. 'Prejeli smo tale značilen dopis: Kako navdušeno je govoril Fr. Beltram ob 25letnici krščansko-socialne delavske organizacije v Dev. Mar. v Polju našemu delavstvu, naj se tesno oklepa SLS, in naj nikdar ne krši discipline. Danes pa piše, da je ista SLS, najbolj hinavska in najbolj lažnjiva stranka izmed vseh drugih strank, če tudi ve, da se SLS, od tedaj ni prav nič izpremenila. Pač se je izpremenil Beltram, odkar je prišel funkcionirat dispozijski fond dr. Suštersiča.' K temu dopisu pristavlja 'Slovenec': 'Objavljamo ta dopis, ne z ozirom na Beltrama, ki ga nihče ne smatra za resnega agitatorja, ampak z ozirom na to, da se ista laž dan za dnem zlohotno ponavlja od Pašičevih slovenskih trahantov, ki se postavljajo v pozno postenjakov.'

Na to odgovorjam sledeče: Kar sem govoril v Dev. Mar. v Polju in kmalu pozneje v istem zmislu tudi na Prtovču ni bilo prav nič drugega, kakor to, kar govorim ob vsaki priliki in nepriliki že toliko let povsod, kjer pridem v stik z ljudmi. Jaz se nisem od takas prav nič izpremenil. Izpremenili pa so se gg. doktor Gosar, Kremžar, Gostinčar in vsi njihovi pomagači, kateri so začeli prirejati kmečko-delavske taborne samo zato, ker niso bili zadovoljni z delovanjem SLS. ter da bi izsilili kandidata mesta zase.

Iz istega namena je bil vložen od doktorja Gosarja in Gostinčarja v Beogradu tudi znani upit proti izvozu živine in prasičev 7. novembra 1922. S tem se je pokazala SLS. menda dovolj jasno, tako hinavska in lažnjiva, da sličenega slučaja v zgodovini političnih strank niti ne poznamo. Res je, da se SLS, od 25letnice v Mar. Dev. v Polju ni izpremenila kakor samo v toliko, da se je nezadovoljnost in spor v stranki, ki je že stara kronična notranja bolezen SLS, dne 7. novembra 1922, pokazal očitno. Takrat je zavržalo v kmečkih in delavskih vrstah. Gospodje pa, ki računajo na nevednost in pozabljenost svojih ljudi, so se lepo pobotali ter so porazdelili kandidature in tako bodo mogli voliti kmetje v SLS. 18. marca tistega Gostinčarja, Gosarja in Kremžarja, ki so za prepoved izvoza živine in prasičev, delavci pa Brodarja, Stanovnika in tovariše, ki so proti poteši regulaciji plač delavstvu in zaščiti nikoli veleindustrijalec in kapitalistov, kakor je razvidno v 'Slovencu' od 7. februarja t. l.

Da za tako hinavsko politiko ne more noben pameten in pošten človek biti, je jasno. Tudi vodilni gg. v SLS, so nezadovoljni. Pred gg. dr. Kulovec, Zabret, Smodej in vsi kmečki poslanci, obsojajo postopanje in politiko dr. Gosarja, Kremžarja, Gostinčarja in njih prijateljev. Proti oficijelni SLS, ki se noče ozirati na delavske koristi, je začel dr. Gosar izdajati svoj list 'Pravico'. Da so se pozneje pobotali v toliko, da se ne napadajo in polemizirajo drug proti drugemu, je vzrok edinele obojestranske nedostodnost in neznačajnost teh gospodov, ki so jasno pokazali, da jim ne gre za načela in za koristi ljudstva, ampak odnole za čast in osebne koristi.

Očitati meni, da sem izpremenil svoje politično stališče napram SLS, je sumničenje in obrekovanje brez primere tudi zato, ker se nikdar v svojem življenju nisem obrekoval vsega delovanja in prizadevanja SLS. Seveda, tak strahopetnež, kakor so se pokazali v soboto, pred 25letnico v Dev. Mar. v Polju, gg. Kremžar, Terseglav, Marinko, Cvikelj in drugi opozicionaleci, ki so vsi brez izjeme gospodarsko odvisni od SLS, nisem in tudi nikdar ne bom pa če bi me tudi v Jugoslaviji tako v fronto pognali, kakor so me v stari Avstriji. Glede očitanja, la sem se izpremenil, odkar je začel funkcionirati dr. Suštersičev dispozijski fond, pa rečem samo tole: Da pišejo v meni kaj takega tisti ljudje, ki me osebno že toliko let poznajo in dobro vedo, da nisem še nikdar dobil ali vzel najmanjše odškodnine za svoje delo in prizadevanje, razen potnine v Beograd in enkrat v Maribor, to je podlost brez primere.

*** Za vsebino uradništvo ni odgovorno.**

*** Katoliški lažniki in obrekovalci!** Jaz vam tu javno povem, da ne morete in tudi nikdar ne boste mogli izvedeti niti za en slučaj, da bi bil jaz kdaj na kak način kaj plačan za svoje prizadevanje.

Povejte, kaj sem dobil od vas, ko sem lansko in predlansko leto, skozil celih osem mesecev bil malone vsak dan v Ljubljani ali drugod? Ali se vam ni zdelo sumljivo, odkod imam denar ko sem bil v Dev. Mar. v Polju ob 25letnici kar 2 dni. Povejte, vi tovariši in gospodje od 'Prometne zveze' JSZ. in SLS, ali ste me imeli na sumu, da sem za svoje delo plačan, ko sem si velikokrat pri marikomu izposodil denarja, ko nisem niti za kruh imel? Ker sem prisljen zaradi vaše podlosti se braniti, si dovoljim javno povedati za danes en slučaj, da bodo tudi drugi izvedeli, kakšne vrste značajnosti vlada med klerikalci: Za kmečko-delavski tabor na Prtovču, lansko leto, sem sam prošil pri župitih v Ljubljani za gospoda, da bi šel maševati na Prtovč, kakor je bilo v vabilu na tabor naznanjeno. Od predstojništva je bil določen g. o. Ivčič, katerega sem na svoje stroške peljal v soboto zvečer do Zeleznikov. V nedeljo so jo naši krščansko-socialni značajneži iztuzili tako, da so za kritje prireditvenih stroškov nagovorili g. Ivčiča, kateremu pa niso povedali, kaj da nameravajo, da je zaprosil vernike na Prtovču za darovanje za cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. Tovariš Gajšek, strokovni tajnik in Civikli, glavni tajnik JSZ, sta pozneje po zborovanju od g. Ivčiča zahtevala, da jim primerno vsoto od darovanega denarja odšteje, čemur se je pa g. Ivčič odločno uprl, češ, da se darovani denar ne sme za nobene druge namene uporabljati, kakor za tiste, za katere so verniki darovali. Ko sem jaz tov. Gajšku ugovarjal, da je to neznačajno in nepošteno, mi je povedal, da delajo drugod pri takih prilikah vselej tako, da od darovanega denarja vzamejo za prireditvene stroške! Ko sem to odločno obsojal ter izjavil, da stroške za g. Ivčiča hočem sam iz svojega kriti, je bil tov. Gajšek zelo nevoljen ter mi je še rekel, da naj pa sam plačam, če sem tako neumen! Pri vodstvu JSZ, morajo natančno vedeti, če so le kolikšaj pošteni, kaj delajo njih strokovni tajniki. Glede stroškov g. Ivčiča so tudi vedeli, da sem moral vse iz svojega plačati. Pa še do danes jim ni na misel prišlo, da bi sumili pri meni kako nepoštenost zaradi tega, ker sem porabil tiste dva dni nad 800 kron zase in za g. Ivčiča. Danes sem pa grešnik.

Kar se pa tiče mojega razmerja do dr. Suštersiča, je menda odveč, če bi se kaj pisal ali govoril, ker moje tozadevne izjave so dovolj jasne. Danes dodajam še samo to-le: Vse moje prizadevanje pri dr. Suštersiču je bilo znano g. dekamu Pešcu v Smarji, dr. Kulovec, prof. Remcu in še mnogim drugim v SLS, kakor je bilo tudi dr. Suštersiču znano prav vse, kar sem smatral za potrebno, da se doseže sporazum ali pa da v slučaju samostojnega nastopa katoliški stvari in slovenskemu delavnemu ljudstvu koristi.

Lahko z mirno vestjo rečem, da dane, najbrž ni nobenega v Sloveniji, ki bi bolj poznal osebnega naziranja obojestranske voditeljev. Rečem pa: Če se ne odloži vsaj deloma osebno sovraštvo in mržnja in pokaže vsaj nekoliko več značajnosti in doslednosti pri naših voditeljih tako v NSL, kakor v SLS, ne more nihče, ki te ljudi pozna, jih voliti ali se jim pridružiti, ne da bi s tem obtežil svojo vest.

Krščanski prijatelji! Vi me sumničite in obrekujete! Povejte mi, v čem se motim, ako rečem, da taki ne smete biti. Katoliški duhovniki in redovniki! Kakšna bo naša sv. velikončna spoved, če si ne odpuštimo in se poravnamo med seboj? Vi politični moralisti, ki hočete svet prenoviti v duhu krščanstva, pokažite vsaj nekoliko tiste spravljivosti in poštenosti med svojimi brati in somišljeniki, katero zahtevate od drugih, do njih nasprotnikov. Ako tega ne storite, pokažite z vašim vzgledom nekaj takega, kar mora vsak poštenjak obsojati!

Jerova vas, 3. marca 1923.

Franc Beltram.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij 'Jutra'.
Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 3. marca 1923. Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7.	751.6	4.3	jug.	del.	4.2
Ljubljana	14.	747.5	4.4	vzhod.	"	"
Ljubljana	21.	746.0	3.7	jug. vzh.	"	"
Zagreb	7.	752.0	5.0	vzhod.	oblačno	"
Beograd	7.	—	—	—	—	—
Budimpešta	7.	749.8	2.0	jug. vzh.	oblačno	"
Praga	7.	749.1	2.0	"	"	1.0
Trnava	7.	754.4	2.0	jug. zap.	"	"

V Ljubljani barometer nižji, temper. nizka, Sonce vzhaja ob 6.37, zahaja ob 17.48

Vremenska situacija je ostala tudi v preteklem tednu neugodna, pri tem pa izredno stanovitna, kar sicer ni pri nas običajno svojstvo vremena. Ves teden se je držala depresija stalno nad Anglijo, le s to nebstveno spremembo, da se je premaknila nekoliko bolj na vzhod, nad južno zapadni del Severnega morja. Kakor v velikem zalivu je segala preko Alp do srednje Adrije in nad njeno sosestvo. Ravno ta zaliv je bil merodajen za naše vreme, ki je ostalo ves čas pretežno čemerno, vlažno, deževno. Zgoraj je prevladala zapadna smer, spodaj pa se je držala ves čas brez vetra.

Pas enakega, čemernega deževnega vremena je segal od nas preko srednje Evrope in Francije do Anglije, le da je bilo proti zapadu vedno topleje.

Na jugozapadu nad Španijo ter na daleč severovzhodno se je nahajal ves čas relativno višji zračni tlak, ki je branil depresiji vzhod. Zanimivo je posebno, da vlada ves čas nad severno in severozapadno Rusijo jako mrzlo vreme. Skandinska, ki je imela ves čas v januarju in decembru, ko so bili pri nas mrzli dnevi, nenavadno toplo vreme, ima skoraj že mesec dni neprestano precej hudi mraz. Se hujiši je mraz v vzhodnem delu na Švedskem, dalje na Finskem, kjer je kazal toplomer te dni — 15 do — 24 stopinj C! Tudi ostale baltske države ter Rusija imajo pod vplivom vzhodne struje, ki jo povzroča tamkajšnji maksimum jako hudi mraz.

? Ali ste že poslali naročnino za „Jutro“?

"Krvavi kardinal"

Zgodovinski roman

Pri tem spominu jo pretrese mraz od glave do pete, in ponavlja si:

Ubije me, popreje pa... uspa-
va...

In razume strašno grozno, ki je v teh besedah in ki jej je strašnejša kakor vsaka smrt.

In sedaj zagleda pred seboj gospodinjico in njeno strežnjo. Prinašata jej majhno mizico, vso obloženo z jedmi in s sijajnimi srebrnimi krožniki, čašicami in orodjem.

Mrki njen pogled se naenkrat razjasni, bliske, seve. V hipu je pri ženskah in predno vesta in predno jej moreta ubraniti, pograbi za nož, prinešen za jedi, ki pa jo izrečni Saint-Priacovi zapovedi ne bi smeli ostati pri Annais niti hipec dalje, kakor dokler traja obed... pograbi ga in obe ženski ostane pred njo nemi, kakor ukopani.

Z nožem v roki odstopa Annais, sedaj naenkrat vsa vedra, kakor spašena, s krikom: «To je za roparja, za lopo-
va!»

Tega večera se okrog devete sveder pripravila vojvodinja de Chevreuse na Chalaisov sprejem. Morda se jej pojavljajo še pomisleki, ki jih pa odpravlja z zavestjo, da je treba storiti vse, kar bi moglo v svojih posledicah pogubiti kardinala. Chalais mora ostati v njeni majhni ročici orodje za njegovo smrt... To orodje mora ostati poslušno, vedno pripravljeno... Marina konča toaletto svoje gosposke. Delo je mojstrsko. Vojvodinja zavzame svoje pozicije na bojišču, v majhnem budoarju, polnem zapeljivosti, med katerimi je ona največja in najlepša.

Toda nenadoma se odpro vrata in sluga zakliče in javi:

«Njegova prevzvišenost lyonski nadškof!»

Vojvodinja skoraj nekoliko poblede pod svojim lepilom. Nekaj čudnega in zlovražnega je v tem nenadnem prihodu Richelieuovega brata v uri, ko je ona baš hotela s svojimi prebelimi rokami objeti tistega, ki ga je izbrala za morilca kardinalovega. Vendar pa pri-

krije svojo nevoljo ter se globoko prikloni prelatovalnemu blagoslovu. Potem mu ponudi roko in ga ljubeznivo povede k naslanjaču. Naenkrat jej zaigra neizrečno ljubeč nasmeh po ustnicah. Pojavila se jej je bliskovita misel, kako bi bilo, če bi ona sedaj... pridobila kardinalovega brata na svojo stran? Da bi razvila pred razširjenimi nadškofovimi očmi vse tiste senzacije in presenečenja, ki so bila nocoj pripravljena za zaljubljenega Chalaisa? Louis de Richelieu je lep mož. Hierarhične gube njegovega cerkvenega oblačila niso mogle prikriti junaške njegove postave.

«Monsinor.» mu pravi, «...baš sem mislila na vas v trenutku, ko ste se po čudnem naključju pojavili pri meni. Škoda, da vas ne vidim na dvoru!»

«Gospa.» jej odgovori nadškof, «...ne samo da ne pojdem jaz nikdar na ta dvor, marveč še celo upam, da mi bo kmalu dano, da podam ostavko na vse svoje cerkvene funkcije, ki so mi pripadale, ne da bi si jih bil želel in da bom mogel kmalu zavzeti v samostanu Grande Chartreuse svoje mesto med onimi, ki so že odmrli temu svetu...»

Beseda je bila težka. Izrečena je bila z naglasom nepreklicljivega sklepa. Vojvodinja je obstala, kakor polita z mrzlo vodo. Louis de Richelieu pa že nadaljuje:

«V Parizu se nahaja — dal bog, da bi ne bila nikdar prišla semkaj, — gosposčina, koje srečo želim in hočem z vsem svojim srcem. Ona je, gospa, predmet mojega kasnega obiska, zato vas prosim, da mi blagovolite oprostiti.»

«Louis de Richelieu je palača Clavdia, vojvode Chevreuskega, odprta vsak čas. Monsinor, vaš poset smatram za srečnega. Kar pa se one gosposčine tiče...»

«Ime jej je: Annais de Lespares!»

Vojvodinja je zmedena. V koketnem ljubezenskem salonu se pojavlja senca drame.

«Monsinor.» povzame vojvodinja strastno, «če želite srečo te gosposčine, stopite najprej k svojemu bratu kardinalu in mu recite, naj jej vrne mater. Recite mu! Storite to!»

Nadškof odgovori s kretinjo nepopisnega dostojanstva.

«Odpustite mi!» zajecja sedaj vojvodinja.

«Poznam, gospa, vaše občutke na-
pram kardinalu. Poznam tudi njegove občutke na-
pram tej nesrečni deklici. Kar pa se mene tiče, ne glede na moje mnenje... kardinal je moj brat!»

«Dobro torej! Kaj naj storim jaz? Če vam je znano, da hoče vaš brat smrt Annais, kaj premorem jaz proti premogočnemu ministru, ki jo bo poslal na morišče, ker je imela to nesrečo, da jo je njen visoki nezakonski oče priznal in da mu sedaj moti politične račune...»

«Ne, ne zato...» zamrmra nadškof gluho.

«Ej!» klikne vojvodinja. «Ne tako? Torej jo bo dal otrovati?»

Louis de Richelieu dvigne roki proti njej in polagoma odgovarja:

«Prišel sem v Pariz, da jo branim. In evo, česa vas prosim!»

«Da vam pomorem? Z največjim veseljem! Iz vsega srca!» ga zagotavlja vojvodinja, kateri se naenkrat pokaže možnost, da zaplete tudi nadškofa v strašno in obširno ter smrtno zaroto proti kardinalu.

«Ne!» jo pomiri kardinal. «Posrečilo se mi je, da veliko muko in velikini žrtvami, da sem izvedel, kje se Annais sedaj nahaja. Hotel sem jo vleteti. Podal sem se v njeno palačo. Toda nisem je našel. Ne opoldne, ne ob štirih. Okrog osme zvečer so mi njeni domači, vendar le vzemirjeni, končno priznali, da bi mi mogli vi povedati kje je.»

Vojvodinja poblede. Mislija je, da se je bila Annais iz kateregakoli neznanega vzroka odpovedala strašnemu razgovoru pri Saint-Lazare, toda Annais je bila odšla s doma ob dogovorjeni uri, sigurno, na dogovorjeni sestank s kardinalom! Toda, po pripovedovanju Saint-Priacovem sploh ni dospela v Saint-Lazare? Ali se je zgodilo kaj... kaj strašnega?

Annais je bila torej ugrabljena na poti iz rue Courteau ali pa aretirana na kraju sestanka samega, še predno je Saint-Priac dospel tja? Richelieu jo drži?... Annais je torej izgubljena! In ž njo vsi, morda, ki so se ž njo vred zarotili, da dosežejo isti cilj?

Vojvodinja se sedaj obda z razumnostjo. Mož, s katerim govori, je kardinalov brat! Beseda odveč bi jo mogla pogubiti! Zato sedaj ne ve nič, Annais skoraj ne pozna, morda jo je videla enkrat samkrat, ne ve niti, kje se nahaja

njena palača... Nadškof odhaja od nje ves obupan. Takoj po njegovem odhodu pa javi zvesta Marina vojvodinji, da jo pričakuje Chalais.

«Oj!» si misli vojvodinja in nežno vstrepeta. «On prihaja... On me bo branil, če treba... Moj mora biti z dušo in telesom!»

«Gospodarica, ali naj ga privedem semkaj?»

«Da!» odločno ukaže vojvodinja. «In vrata palače naj se zatvorijo vsakomur drugemu.»

Drugo jutro odhaja Chalais iz Pariza ob uri, dogovorjeni z Louvignym. Naglo laže in veselo, na dvoboj, kjer bi prav lahko našel tudi svojo smrt. Toda Chalais je ves v blešku in sijaju mladega jutra in mlade ljubezenske sreče. Odgovor vojvodinje de Chevreuse je presegal vse njegove najbolj nežne nade...

Ko pride v bližino dogovorjenega kraja, že zagleda Louvignya, ki pričakuje mrk, miren, negiben, kakor kip konjenika, ki se odraža temno proti sijemu nebu. Vzpodbode konja. Louvigny stori isto. Kmalu dospeta nasprotnika drug do drugega in se uljudno pozdravita.

Louvigny mu pokaže s kretinjo roke gozdič topolov in hrastov, oddaljen kakšnih dvesto korakov. Chalais prikim. Brez besed se podata tjakaj. Tukaj razčista, privežeta konja in se podata pod debla. Prostor je dobro izbran. Nju ne more nikdo videti od zunaj, onadva pa vsakogar, ki bi se približal, in vsakega vohuna, ki bi ju hotel opazovati, da ju potem naznani kardinalu.

«Svedokov nimava!» se oglasi sedaj Chalais.

«Niso potrebni, za dvoboj na smrt!» suho odgovori Louvigny.

Vržeta plašče z ramen in se premetita s pogledi. Ali bolje, Louvigny meri svojega nasprotnika z mrkim in v dno srca žalostnim, neizprosno sovražstvom izražajočim pogledom poraženega ljubezenskega tekmeča. Zares, na njegovem od sreče žarečem licu čita strašno gotovost, gotovost, da se mu ljubezen vrača z ljubeznijo... Zdrgeta, oči se mu podplujejo s krvjo, naenkrat potegne meč in krikne:

«V prežo!»

Meča se križata z lahnm vvenkefom.

Dva ali trije nagli napadi, ki trajajo jedva minuto. In naenkrat odleti eden obeh mečev kakšnih šest korakov daleč. Meč Louvignyjev. Vitez poskoči za njim in ga pobere že v trenutku, ko je meč padel na tla. Vrne se in iznova napade nasprotnika. Bled je, zelen. Gotovo ima najboljše in najtrdnjše voljo, da ga sedaj ubije, zakolje.

«Hipec!» mu pravi Chalais. «Opozoril sem vas, da nisva privedla svedokov, ne vi, ne jaz. Odgovorili ste mi, da hočete biti edini svedok moje smrti...»

«Res je!» odgovori Louvigny. «V prežo torej!»

«Se hipec!» nadaljuje Chalais. «Povedati vam moram zakaj nisom privedel nikogar seboj...»

«V prežo! Brani se!» renči Louvigny. «Brani se, ali te sunem! Drugo me ne briga!»

«Pa mene briga! Povem vam torej, da zato nisem privedel svedoka, da vam prilanim sramoto, da ne bo nikdo videl, kako sem vas razorožil!»

«Grom in strela! V drugi me ne boste, to prisegam pri vseh hudičih!»

«Potrebno je! Kajti za naju oba se zanima oseba, ki mi je še to noč zabijevala, da sva druga in tovariša v zaroti in da vas nimam pravice ubiti. Vitez, danes sem mnogo presrečen, da bi vas mogel sovražiti. Ali hočete, da spraviva meče v nožnice in da odideva skupaj k Belle Ferroniere?»

«Oseba... Neka oseba vam je svetovala, da me oštedite?» zajecja Louvigny.

«Ne, ne, dragi moj, ne razumite me napak, samo svetovala mi je, zabijala mi je, da nimava pravice, da bi drug drugemu vrat zavila, ker sva oba potrebna za skupno delo, kajti opasnosti se zbirajo... tudi proti njej!»

Louvigny strašno trpi. Plakati bi hotel, ihteti. Oči mu osteklene. Zaljubljen in kletvice bruha iz ust. Vendar se zadrži z zadnjim naporom in hripavo vpraša:

«Grof, ne sprejemam vašega predloga... Tisti med nama, ki ostane živ, bo znal dovolj varovati tudi njo, o kateri govorite... V prežo!»

«Torej nočete drugače?»

«Pozor... ali vas sunem in ubijem, tudi če se ne branite! Opozorjeni ste!»

(Dalje prihodnjic.)

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica in rezervni zakladi okrog K 150,000.000.—

Ustanovljena leta 1900.

Čekoval račun št. 10.509. — Brzot. naslov: Banka, Ljubljana. — Tel. 291 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Obreštuje vloge najugodnejše. Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Bremen — New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistosti in po izborni oskrbi. Hitre in varne ladje.

„George Washington“ „America“
„President Roosevelt“ „President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 285.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske Zadrage

Največji davki

katero plačate, vam nastanejo, ako ne gledate na to, kjer nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poizkusite enkrat z ilustriranim katalogom tvruke **H. Suttner (imetnik Henri Maire)** v Ljubljani št. 6. Ta vam svetuje resnično dobro ure, specialne znamenke „HKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne ure, svetilke in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, krstna in birmška darila in vso drugo zlatnino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete, kakor a. pr. škarije, nože, brivice, inštrirne in brivske stroje, stekelorezec, doze za tobak, svalnice in smodke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri trdki:

H. SUTTNER (imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 6.

Najstarejša slovenska
pleskarska in čararska delavnica
Ivan Bricelj, Dunajska cesta 16
se priporoča. Izvrtljiv točna, cena zmerna.

L. Mikuš
Ljubljana
Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
13 Popravila točno in solidno!

Premog in cement
stalno v zalogi pri
H. Petrič, Ljubljana
Dunajska cesta 33. Tel. 366.
Skladišče „Balkan“.

Pozor! Pozor!
Pravi „Golser“-čevlji, čevlji
za smučarje ter lovski čevlji
vseh vrst so izdelujejo v znani solidni čevlarski delavnici
Anton in Jož. Brajer
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) 1.
Istotam se izdelujejo tudi vse vrste drugih obuvaj, od najpreprostejših do najkrajših izdelave.
Cene solidne! Postrežba točna!

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarov Bösendorfer, Czapka, Ehrbar, Hübl, Schweighofer, Original Stingl itd. Tudi na obroke.
JERICA HUBAD, roj. DOLENC, Ljubljana, Hiltnerjeva ul. 5.

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji
R. RANZINGER
Ljubljana spedijska pisarna Jesenice
Podjetje za prevažanje blaga južno slovenske. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zavarovanja. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladnice s posebnimi zaprtimi kabini za pohištvo.
Brzjavni: Ranzinger. Interurban telefon 60.

V neizmerni žalosti javljam v svojem ter v imenu svoje
ženke Marice in najinih otročičkov Božka, Vanice in
Peterčka vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem
pretužno vest, da se je danes naš ljubljencek
Pavelček
v sedmem letu svoje starosti po kratki, mučni bolezni preselil
med nebeške svoje bratce.
Pogreb se vrši iz mrtvašnice tukajšnjega pokopališča v
nedeljo dne 4. marca t. l. ob 4. uri popoldne.
V Kranju, dne 2. marca 1923.
319 **Dr. Ernst Kobe.**

VI. mednarodni vzorčni velesejem v Pragi

od dne 11. do dne 18. marca 1923.

Ugodnosti za posetnike:

75 % popusta pri vidiranju potnih listov;
33 % popusta pri osebnih vlakih in brzovlakih čsl. železnice pri potovanju v Prago in nazaj.

Legitimacije in informacije:

Českoslovaški konzulat v Ljubljani na Bregu št. 8;
Aloma Company v Ljubljani na Kongresnem trg št. 3.

Politični odmevi.

Preizkušnja v Nišu

Konferenca, ki se vrši te dni v Nišu med jugoslovansko in bolgarsko delegacijo, je izredne važnosti. Ne le za oba dva sosedata, ki se pogajata, temveč za ves kompleks balkanskih in južnoslovensko-evropskih političnih problemov, ki čakajo rešitve.

Za razmerje med Bolgarijo in Jugoslavijo se je zapisalo že jako mnogo dobrohotnih in prijateljskih željnih besed. Z bolgarske strani ni manjkalo v bližnji preteklosti izjav, ki so govorile o težnjah bolgarske vlade, spraviti s sveta vse one pojave, ki motijo soglasje med Sofijo in Beogradom. Kolikokrat so se izjavili vodilni člani politične vlade, da je njih glavna zunanje-politična želja kar najtesnejše prijateljstvo z Jugoslavijo. Ko se je z naše strani poudarjalo, da je delovanje makedonstvujuših glavni kamen spodbite, glavna ovira obnovitve res iskrenih odnosov med sosedama, so v Sofiji odgovorili, da je njim samim delovanje makedonstvujuših enako neprijetno. V Sofiji so s slovesno izreki svoj deseterdesetletni vojskovedski Aleksandrovi, so v Sofiji dali zadovoljivo izjavo, da so pripravljeni z našimi delegati dogovoriti se o sredstvih, kako bi se ta četaška nadloga definitivno odpravila.

Sedaj smo naposled pred dejanji samiti. Deset let v Sofiji mnogo govorili, povedali dovolj pomirljivega in jako spravljivega, sedaj je nastopila prilika, da se v praksi izvrši odločilna preizkušnja. Mnogo se je očitalo politiki Stambolijskemu, da je neiskrena, da drugače govori nego dela, sedaj bo imelo vodstvo bolgarske vlade končno priliko, da nam potrdi vero v svojo odkritost in poštenost. Nedvomno bodo v Nišu na razgovoru samo konkretne točke, kako naj se četaška akcija zapreje definitivno onemogoči, kako naj se četaške organizacije in oporišča sploh zatro. Tu bo govor le o konkretnih korakih, in bolgarska vlada bo morala decidirano pokazati svojo resnično voljo, ali je pripravljena četaštvo zares uničiti.

Ako izpade preizkušnja pozitivno in se Bolgarska pokaže voljno iztrebiti sistem Aleksandrova in njegovih terorističnih band, tedaj stopi razmerje med obema slovanskima državama na Balkanu v nov stadij. Mogoče bo govoriti o resničnem zblizanju. Postavljeni bodo temelji, da se pozabi žalostna preteklost in zgradijo boljša bodočnost, na teh temeljih bodo mogle zrasti polagoma vezi prijateljstva in z njimi možnosti nove zunanje-politične orientacije v problemih balkanskega polotoka. S tem bi se odprla nova pota naši politiki, o katerih je bilo že toliko govora, ki pa so vsa nedosegljiva — ako se v Nišu ne izvrši odločilna preizkušnja s pozitivnim rezultatom.

Zvezne sovjetske republike

Najvažnejši dogodek 10. vseruskega kongresa je bil ujedinenje zveznih socialističnih sovjetskih republik. Do te združitve je pripomogla nova ruska gospodarska politika, politika enotnih financ in trgovine, ki je bistveno politika centralizacije, stremelja za sklenjenjem državnih izdatkov.

Vseruski sovjetski kongres je najvišja instanca v državi. Samo njemu je dovoljeno izpreminjati sovjetsko ustavo. Na kongresu se sestajajo poslanci mest in dežele. V mestih voli po enega zastopnika 25.000 volilcev, na deželi pa 125.000 ljudi. Zvezni sovjetski kongres izbira zopet centralni izvršilni odbor. Ta šteje

sedaj 371 članov. Od tega števila odpade na sovjetsko Rusijo 170, na Ukrajino 68, na kavkaške republike 26, a na Belo Rusijo 7 članov. Iz navedenih števil je jasno razvidno, da ima v novih zveznih sovjetskih državah vso moč v rokah republika Rusija.

Zvezno vlado sovjetskih republik predstavlja na zunanji zvezi svet ljudskih komisarjev. Ta svet zastopa zvezne države in inozemstvu, rešuje vprašanja o miru in vojni, sklepa mednarodne pogodbe, vodi gospodarsko politiko, določa enotne denarni in proračunski sistem ter skupno ekonomijo. Odločitvam zveznega sveta ljudskih komisarjev se morajo pokoriti vse v zvezi včlanjene republike. Poedne države, ki bi se kakšnemu sklepu tega sveta zoperstavile ali celo upre,

se lahko izključijo iz zveze. Pravice posameznih republik so manjše od njihovih dolžnosti. Zaradi absolutne večine v osrednjem izvršilnem komiteju se lahko reče, da v političnem oziru predstavlja zvezne sovjetske republike ruska država, ki je gospodarsko med vsemi republikami najmočnejša.

Zveza sovjetskih republik pa nima le notranjega političnega in gospodarskega oboje. Njen zunanje-politični pomen je važen, kar izhaja tudi iz nekega manifesta, v katerem najdemo sledeče mesto: »V zvezi naših republik je prostora dovolj poleg ruskega tudi za poljski proletarijat in za druge narode. Iz Moskve pojdemo v Varšavo, iz Varšave na Berlin, iz Berlina v Pariz, a od tam v London.«

Upamo pa, da bo značaj tega idejnega pohoda sovjetizma iz Moskve v London, ako sploh pride do njega, nerevolucijonaren, življensko izkustvo ga bo že v toliko opili.

Kulturni pregled

Časopis

za slovenski jezik, književnost in zgodovino.

Ureajo Fr. Kidrič, R. Nabtičgal, Fr. Ramovš. III. letnik. Ljubljana, 1921.—1922. Str. IV + 162.

Ravnokar sta izšla zadnja dva snopiča te za nas — posebno v sedanjih materialističnih časih — tako važne publikacije. Znanstvo spada pač med najvišje in izraze narodne kulture, posebno tisto znanstvo, ki ga goji »Časopis«, kajti predmet mu je narod sam, njegov jezik, književnost in zgodovina. Če ugotovimo še, da je prejšnje naše zatočišče znanosti, »Slovenska Matica«, opustila to panogo pač z ozirom na univerzo, da pa se mora boriti ta tako rekoč za vsakdanji kruh in da morejo biti vsled tega univerzitetne publikacije kvečjemu izjemne in sporadične, bomo znali ceniti pomen te revije in trud ter poštvalnost gg. urednikov.

Zdi se nam, da bi moral imeti ta »Časopis« vsak pravi slovenski intelekt. Splošni njegov pomen za naše izkustvo sploh je sam Otton Zupančič najbolje poudaril v »Ljubljanskem Zvonu« (I. 1917, str. 217): da bi si naši omikarji zapomnili tiste zlate besede in jih mogli doimeti. Ni se varal, ko je pozdravil takrat snujočo se podjetje; oglejte si do sedanjega letnika, pa boste lahko sodili.

Zadnja dva ravnokar izšla zvezka nam nudita predvsem dve znameniti razpravi. Do sedaj tako temne protireformacijske (katoliške) dobe v naši literaturi se je bal vsak literarni zgodovinar — najjasnejši dokaz za to je, da je to razmeroma najmanj raziskana doba v naši slovenski in kulturni zgodovini — in vendar obsega nad poldrugo stoletje.

G. prof. Kidrič se je lotil tega problema v razpravi »Opombe k protireformacijski dobi v zgodovini slovenskega pismenstva«. Ta razprava, nekak uvod za sintezo dobe med reformacijo in preporodom (ki se nam obeta za prihodnji IV. letnik), prinaša obilico zanimivih odkritij. Koliko zmot v dosedanjih naših najboljših literarnozgodovinskih spisih je odstranjenih. Najdeni so novi tiski in rokopisi iz te dobe; rezultati te presenetljive, četudi si doslej menili, da je že vse dognano in vsak trud glede tega pismenstva odveč. Samo primer: Paglavčeva (Widerjeva) pismarica, o kateri se je že toliko ugrabilo in je o njej bilo že udomačeno mnenje, da »ne vemo, kam je izginila.« je danes po zaslugi g. prof. Kidriča odkrita in njena zgodovina in vsebina pojasnjena. Opozoriti je treba nanjo tudi naše glasbene zgodovinarje, ker pomenijo melodije, ki se nahajajo v tem rokopisnem zvezku, izpopolnilo občutne vrzeli za zgodovino slovenske

glasbe. Takih zanimivih odkritij je cela vrsta v tej razpravi, kakor je tudi metoda obravnavanja — odkritje zase.

Prof. Fr. Weber razpravlja »O razmerju med besednim in stvarnim doživljanjem« in pričenja s tem razvijati fenomenologijo jezika. Tistim, ki poznajo od istega avtorja »Uvod v filozofijo« in »Sistem filozofije«, pač ni treba praviti o pomenu te razprave.

Izmed »Malih vestí« naj omenim članka »Jan Baudouin de Cautenay« (ob priliki njegovega 50letnega znanstvenega delovanja) in »Oglej ti Celje«. Zaključek tvori izbrana bibliografija (1920.—1921.), obsegajoča: I. Jerikoslovje, II. Slovestveno zgodovino in III. Zgodovino, kar je sestavil dr. J. Sleibinger.

Označil sem vsebinsko samo zadnjih dveh snopičev in mislim, da ne kaže pustiti tako važno podjetje kakor je »Časopis« za slovenski jezik, književnost in zgodovino« na cedilu. Preveč govorimo o svoji kulturi, premalo delamo zanje in jo podpiramo. M. R.

»Časopis« se naroča na Ljubljanski univerzi in velja na leto 30 Din. Toplo ga priporočamo našemu razumnstvu, zlasti učiteljsstvu in srednješolskim zavodom.

Koncert Mimi Švajgarjeve

se vrši v ponedeljek 5. t. m. v dvorani Filharmonične družbe v Ljubljani. Izvajala se bo na njem Chopinova sonata v h-molu. Ko je ta sonata prišla na dan, je izzvala v glasbenem svetu cel prevrat. Chopinu ni več zadostovala struktura klasične sonate, zato si je ustvaril posebne, nove zakone, ki so silno razburili takratni glasbeni svet. Sonata v h-molu je ena največjih del svetovne klavirske literature.

Dalje bomo na koncertu slišali dela znamenitega Belgijca Cezarja Francka: Preludij, Korali in Fuga. Franck je popolnoma prešel od latinske kulture, a stopa rad po potih svojega velikega mojstra Beethovna. Globoka dinamična sila Frankovih skladb je plod njegovega duševnega ritma. Vendar pa, kakor vsa njegova domovina, se tudi on ni mogel ubraniti pred nekatere težine in gostoto izraza, kar se bolj poudarja njegovo notranje čustvovanje. Imenovane skladbe preveča globoka mistična čustvenost. Cezarju Francku sledi slavni Čeh Vítěslav Novak. Na koncertu je zastopan s svojo klasično skladbo »Manfred«, katero je komponiral na podlagi tragične Byronove balade o junaku Manfredu. Predprodaja vstopnic za koncert v Matični knjižarni na Kongresnem trgu.

par hiš. Na eni je bila hišna št. 21 in nad vratmi napis: »Jernej Jermolavšček, mizarški mojster«.

Ze od daleč sem čul veselo razbijanje. Vstopil sem v vežo in trenutek nato sem bil v delavnici. Tam sem zagledal mojstra Jermolavščeka sredi dela. Pomagala sta mu dva pomočnika, ki sta si pri delu živčala vesoletje pesmico; med njima se je snal mizarški vajenček, z veliko kapo na glavi, prenasan s širokim predpasnikom. V kotu je sedela gospa Jermolavščekova, ki sem jo takoj spoznal. Imela je okoli sebe troje otrok, četrtga pa je pestovala v naročju.

»Bog te živi.« me je pozdravil mojster Jermolavšček, ko me je zagledal. Prihitej je k meni moleč mi svojo krepko roko v pozdrav. »Kaj pa ti pri nas? Ali boš kaj naročil?«

»Bog in sreča junaka!« sem mu odgovoril. »Če dovoliš, malo bom pogledal, kako ti gre delo izpod rok. Zanima me, in da ne pozabim: najprej ti čestitam k naročilu.«

Mojster Jermolavšček se je veselo posmehal, kakor je bila njegova navedba, namizil je pomočnikom in vajenčku, ki so z delom za trenutek prenehali, naj delajo naprej, potem pa me je takoj predstavil svoji ženi kot starega znanca in prijatelja. Gospa Jermolavščekova je bila malo v zadregu, ker ni bila pripravljena na tak obisk, toda potolažil sem jo, da tudi pri nas nismo posebno gosposki. Otroci so me gledali z radovednimi očmi in mojster Jermolavšček je veselo pripomnil:

Češko gledališče na Dunaju. Odbor društva »Česka obec« v prestolnici avstr. države je začel z akcijo za zgradbo stalnega češkega gledališča na Dunaju.

Literarne nagrade na Bolgarskem. Bolgarska vlada je nedavno razpisala več literarnih nagrad, katere je te dni razdelila šestčlanska komisija. In sicer dramatik Belinu za dramo »Zemlja«, Strahimirovu za roman »Vihar« in Dori Gabe za zbirko pesmi »Oči« in pripovedko »Nikoli«. Četrto nagrado v znesku 10 ti-soč levov je prejel Nikolaj Liljev.

Maurice Leblanc: Arsène Lupin. Gentleman vlomilec. Poslovenil Vladimir Levstik. V Ljubljani 1923. Založila Kleinmayr & Bamberg. Str. 229. Cena vezani knjigi 40 Din. Pred leti so igrali na ljubljanskem odru duhovito in rafinirano napisano francosko komedijo »Tat vseh tatov«. Nudič je igral Arsena Lupina, Bohuslav slavnega detektiva. Predstava, v vsakem oziru izvrstna, še danes ni pozabljena. Ne vem, kdo je bil avtor napete, zabavne in psihološko zanimive komedije, morda Leblanc. Zdaj imamo 9 Leblancovih izbornih novel iz življenja

kavalirja vlomilca Arsena Lupina v lepem Levstikovem prevodu ter okusni izdaji. Anglež Conan Doyle je ustvaril svetovno slovitega Sherlocka Holmesa, Francoz Leblanc Arsena Lupina. Leblanc je literat izredne domisljivosti, okusa, duha in močne pripovedne tehnike. V snovno spletko, izprepletanju motivov, presenetljivih obratov in v eleganci snovi je Leblanc tekmeec Doylov, v izbirlčnosti in okusu pa ga vsekakor presega. Neverjetnosti malone ne pozna. Tudi najtrenejšega čitatelja zna vzdržati v napetosti. Arsene Lupin je že legendarna oseba: mlad, vesel, eleganten tat, vlomilec, pustolov in vedno simpatičen modern kavalir. Tatvina mu je umetnost, igračkaje s policijo in detektivi užitek kakor drugim sport. Zborniku teh novel je napisal Jules Claretie lep uvod: »Lupin je stvar pravega umetnika... Leblanc nikoli ne pozablja, da je predvsem in v polnem pomenu beseda — literat, pravi Claretie. »Lupin je kakor Fra Diavolo; razlika je le v tem, da nastopa Lupin v smole. Ne dvomimo, da najde knjiga mnogo prijateljev in čitatev. Priporočamo jo.

Iz življenja in sveta

Na čem so umirali starodavni Egipčani?

Ze nekoliko mesecev vzbuja po celnem kulturnem svetu napeto zanimanje grobnica faraona Tutankhamena, katero je v »Dolini kraljev« pri Luksoju ob Nilu razkrila angleška ekspedicija pod vodstvom lorda Carnarvona. Zanimanje je tem večje, ker se je pred kratkim otvoril tretji oddelek grobnice, v kateri se baje nahajala mumija velikega faraona.

Z ozirom na to senzacijo pač ni čudo, da se svet zanima tudi za preteklost starodavnih mumij, ki so gledale sijaj žarkega biblijskega solnca, ter za njihove šege in navade. Tudi o tem nam poroča zgodovina starega Egipta, vendar se danes znanstveniki ne zadovoljujejo s pičlimi podatki. Kakor pravi pedantni profesor postavlja radovedni svet vprašanje, kake bolezni so mučile starodavne prebivalce Egipta, in jeli so bile te bolezni podobne današnjim boleznim.

V Egiptu so najprej izsledili kostne bolezni, ki še danes zahtevajo mnogo žrtev. Tako danes ni več nobenega dvoma, da je velik del starodavnih Egipčanov bolehal na kroničnem trganju v udih ali kosteh — bolezen, ki se danes vsled podobnih simptomov bolehal na kroničnem trganju v kosteh, kazali karakteristične znake infekcije v zobovju — pyorrhea alveo-identificira z revmatizmom. Po modernem pojmovanju je vzrok kroničnemu trganju močna infekcija, ali pa kronični razvoj infekcije neke v našem telesu, na primer v zobovju. V zvezi s tem naj omenimo, da so mnogi kostnjaki, pri katerih se je ugotovilo, da so larvi — ki je še danes značilna za mučno trganje. Ze pred 2000 leti so imeli ljudje vsled tuberkuloze v hrbtnici grbe v zaplečju. Tudi pritikolci v Egiptu niso bili neznani. Našlo se je celo nekoliko mumificiranih pritikolcev, ki so bili pokopani pred 5000 leti.

Starodavni Egipčani se od drugih umrlih narolov razlikujejo po tem, da so nam zapustili svoja konservirana trupla. Tako se je znanemu egiptologu Armandu Rufferju po dolgotrajnih poskusih posrečilo, omehtati nekatere organe mumij ter jih pripraviti za mikroskopiranje. Posrečilo se je ne samo dokazati, da so že v oni davni dobi obstajale bakterije, marveč tudi, da so Egipčani bili posebno izpostavljeni arterijskim in ledvičnim boleznim. Tudi vnetje pljuč in malarija so prastare

bolezni. Na kozi neke mumije iz leta 1200 pred Kristom so se našli znaki, po katerih se da sklepati, da so tudi črne koze nailegovale prebivalce ob Nilu. Na glavi kralja Ramzesa pa so ostali vidni znaki legarja.

Gotovo je tudi zanimivo, kar nam dokazuje pergamentna koža mumij: da starodavni Egipčani niso bili baš tako veliki, kakor si jih mi predstavljamo. Bili pa so precej korpulentni, nekateri celo pravi debeluhji.

A kdo bi ne bil razočaran, ako mu kak strokovnjak poruši najlepši ideal starodavnega Egipčana z izjavo, da so v starem Egiptu vsi moški, a tudi mnoge ženske imele — pleče.

Moderna Japonska

Evropejci mislimo še vedno, da je Japonska izključno taka, kakor jo gledamo v operah ali operetih iz japonskega življenja. Bambus in papir! Groteskne hišice in groteskni ljudje, kakor na maskaradi. Toda zmagovite volje poslednjih dob in vseobči kulturni napredek, ki sega na Japonsko ne le iz Evrope, nego tudi iz Amerike, je lice japonskih mest že temeljito predrugačilo. Po japonskih mestih imajo že precejšnje število »praskačev oblakov« — gorostasni stavb s celo vrsto nadstropij. Tehnika je na Japonskem na vrhuncu; ekspresni vlaki švigajo preko države, po lukah stoje oklopnice in ladje najnovejših tipov. Vse japonska last. Moderna dvigala, moderna skladišča, moderne ledenice, povsod tipkarice, strojne pisalnice, povsod velikanski dimniki tovarnen: vse to daje Japonski novo, evropsko-ameriško lice. Delavci, kmetje, težaki in konservativno ljudstvo se nosi japonsko obleko, toda tudi že evropske klobuke, čepice, plašče, suknje i. dr. Uradniki, dijaki, trgovci, sploh vsija inteligenca pa se nosi evropski. Japonska tipkarica si natika preko rok posodne rokave, predno začne pisati, da se nimaže.

Doma pa oblače Japonci zopet svoj kimono, ki mu je udoben kakor »spalna suknja«, ter živi v obitelji po starih običajih, ki so mu sveti. Tudi socialno vprašanje trka na japonska vrata; danes so socialisti še v tajnih združenjih. Toda ni več daleč čas, ko odbije tudi staremu japonskemu aristokratskem režimu poslednja ura. Kapitalizem narašča, a z njim narašča tudi proletarijat. Nove duševne struje stresajo zastarele naziranja. Kulturna ubija idiličnost in poezijo.

Pri mojstru Jermolavščku,

izdelovalcu volilnih skrinjic

Moto: V delavnico sem Tvojo zrl... S. Gregorič.

Ko sem dozna, da je prijatelj Jermolavšček imel to srečo, da je vlada baš njemu poverila izdelovanje volilnih škrinjic, sem šel takoj k njemu.

Mojster Jermolavšček je namreč moj stari znanec že iz mladih let: hodila sva skupaj v šolo na »Grabnu« in sva se pozneje zopet našla v prvi šoli gimnazije; to je bilo že v starem poslopju na Vodnikovem trgu. Jermolavšček je že v oni šoli na Grabnu kazal lep talent za ročna dela in je v »delalnici« izdeloval prav čedne stvari, za katere sem mu včasih napravil kako nalogo. Tudi je bila takrat navada, da te je vsak součenec prošil za en »kec«, če si slučajno jedel kruh. Ker sem Jermolavščku tisti »kec« vedno privoščil, sva postala posebna prijatelja. Na gimnaziji je Jermolavšček mučila latinščina in tudi matematika mu ni šla posebno dobro. Skušal sem mu sicer pomagati, toda zaman.

Ko je bilo treba plačati šolnino, ni bilo Jermolavščka več v šoli in nekaj tednov na to sem ga srečal na cesti, ko je peljal poljstvo na malem vozčku. Pozdravila sva se veselo in povedal mi je, da se uči mizarstva in da je v svojem stanom prav zadovoljen, ker mize, stole itd. ljudje vedno potrebujejo, latinsko se pa nikjer več ne govori.

Pozneje sva se srečala še tu in tam in predno sem jaz dovršil vse šole in postal uradnik v najnižjem razredu, je bil moj prijatelj Jermolavšček že mizarški mojster. Tako sva se po prevratu zopet srečala in sva se pomenila o starih in novih časih. Toda usoda je naju razdelila in upregla vsakega v drug jarem, da si služiva vsakdanji kruh. Zato sva se le redkokdaj srečala.

Ko pa so bile razpisane nove volitve in se je videlo, da bo premalo škrinjic, ker je preveč strank, je vlada razpisala natečaj za volilce in pa za volilne škrinjice. Delo je dobil prijatelj Jermolavšček.

Ko sem o tem čital v naših dnevnih listih (ali morebiti celo v »Službenih Novinah«), kjer je stalo črno na belu, da je »naša« poverila izdelovanje volilnih škrinjic mizarškemu mojstru Jermolavščku na Razpotni cesti št. 21 — sem si takoj popoldne privoščil par ur prostega časa, da ga obiščem. Zanimalo me je, kako se te škrinjice delajo in tudi sicer bi se bil rad pogovoril s svojim stariim znancom.

Pot do Razpotne ceste ni bila ravno prijetna, kakor to veste vsi, ki hodite po opravihkih v naša predmestja. Sneg, blato in luže so se razlivali vse vprek, kar je bilo tembolj neprijetno, ker moji čevlji niso za današnje čase. Toda končno sem zagledal ob Razpotni cesti

»Mislil sem, da boš tudi ti naročil kako zibelko.«

»Slabi časi,« sem odgovoril, »za enkrat še nič ne kaže.«

Gospa Jermolavščekova se je porredno posmehala: »Še vsega bo dovolj. Pogledaj mi imamo štiri! Povsod jih je že polno. Zlaj imajo vsaj dovolj igrače: igrajo se z volilnimi škrinjicami.«

Res sem zagledal cel kup škrinjic, ki sta jih bila dečka zložila drugo vrh druge.

»Lepa zabava za otroke,« sem rekel in sem se ozrl po delavnici, kjer so vse križem ležali kupi volilnih škrinjic. »Res me veseli, da si dobil to delo,« sem pripomnil.

»Ni nesreče brez sreče,« je odgovoril z veselim smehom mojster Jermolavšček. »Država trpi in plačuje, jaz bom pa le nekaj zaslužil.«

»Prav je,« sem dejal, »vsaj denar ostane v domačih rokah; raj obrtnik tudi precej trpi v tih časih.«

Mojster Jermolavšček mi je začel na to razlagati težave obrtniškega stanu s tako zgovornostjo, kakor je to danes povsod v navadi. Skoraj sem mislil, da sem prišel na volilni shod. Njegova žena je njegov referat spopolnila s gospodinjstvenimi stališči, tako da sem dobil jasno sliko o razmerah. K sreči sta se dečka, ki sta med tem iz volilnih škrinjic zidala gradove, med seboj sprila in se začela s škrinjicami obnavljati, tako da je morala mati prav resno poseči vmes. Ena škrinjica je priletela od jeznega dečka naravnost meni v roko in sem jo začel ogledo-

vati. To je obrnilo pogovor na drugo polje.

»Kako to pravzaprav delaš? sem vprašal ogledovale škrinjico od vseh strani. Mojster mi je vse natančno razložil, kako se žagajo deščice, kako se zblizajo, kako se naredi ona usodepolna votlina in vrečica in nji.

»Koliko so jih naročili, praviš?«

»Za enkrat 50.000. Pa se še ne va ali bo dovolj?«

»Za božjo voljo!«

»Raje reci da za človeško nemnost. Pomisli. 313 poslancev imamo, kandidatov za ta mesta pa je 3300! In čim dalje več se jih oglašajo. In za vsakega treba škrinjice, ne ene temveč toliko kolikor je v okraju volišč!«

»Potem bo pa treba milijon škrinjic!«

»No tako hudo ni,« se je nasmehnil Jermolavšček. Število volišč v celji iržavi znaša okrog 5400. Če računamo za vsako volišče »amo po 6 raznih kandidatov (mi Slovenci smo seveda naprednejši ter jih imamo tudi več!), ter še za vsako komitijo po eno škrinjico kot shrambo za kroglice, je to približno 38.000 škrinjic.«

»No tudi to je številka. 38.000 škrinjic! To je cela gora lesa.«

»Prav imaš! Izračunal sem, da rabim za te škrinjice desk iz 350 velikih snrek. Le pomisli. Škrinjica je 25-5 cm široka, 33-5 cm visoka in 22-5 cm globoka; k temu pride še utrlje. Računaj, koliko desk je to! Lahko bi iz njih napravil brv od Ljubljane skoraj do Maribora!«

Lov na polenovke

Jako priljubljena pošta jed je polenovka ali kakor jo pri nas imenujemo »stokša«. Malokdo pa, ki jo z veliko zlastjo je, ve, da uvažajo to ribo iz daljnega severa, iz Norveške. V severnem delu te skalnate dežele se nahajajo ob obrežju Lofotski otoki, okoli katerih se prikaže sredi januarja veliko milijonov rib. Prišle so iz Sever. ledenega morja, da v toplejših krajih drstijo. Norvežani jih imenujejo torsk. Komaj so prišle, že se začne lov. Lovijo jih z mrežami, ali pa z dolgimi vrvmi, na katere je pritrjenih na tisoče trnov. Vrvi ko mreže so obtežene s svinčeni kroglicami, da ostanejo čez noč v globini. Lov nadzoruje država po svojih mornarskih častnikih in veliki ribiški čolnarji jutraj ne smejo pred določeno uro in danim znamenjem zapustiti obali. V dobi glavnega ribolova jih je do 8000 čolnov s 20.000 ribiči, ki so se zbrali s cele morske obale. Ko zadoni domeni strel, odrine množično vilno ladjeval od brega ter se kmalu razkropi v večje in manjše grude po morsk gladini. Nato se začne trudiopolo delo. Treba je potegniti mreže, iz njih izvleči ribe. To sicer ni lahko delo, toda se izplača. V teku trimesečnega roba vlovi en čoln 5000 do 6000 rib. Vseh rib pa vlovi najmanj 20 milijonov, v dobrih letih pa celo še enkrat toliko.

Na obrežju se začne potem krvavo delo, ki ga tuje težko prenese. Treba je odpreti ribe ter odstraniti drob, iz jeter pripravljajo ribje olje. Po dvoje razrezanih rib zvežejo nato za repe skupaj ter jih obesijo po skalnatih otokih na lesene droge, da se sušijo. Na drogah visijo do 14. junija, nakar jih pobere ter prepeljejo v mesto Bergen na trg.

Ker prebiva toliko tisoč ribičev le v dobi glavnega ribolova ob Lofotski obali, zato so jim zgradili številne ribiške kote. V njih spijo ribiči ob stenah, sredi kote pa se nahaja ognjišče. Prepirov in pretepoz ni. Uživanje alkohola je strogo prepovedano. Ob nepričakovano nastalih viharjih jih mnogo pogina.

Zveri v kletkah

Fred Heller kramlja o zvereh v menažerijah. Njih pazniki so že 15 do 20 let v službi in zato dobro poznajo značaj zveri. Povodni konji so dobrodojni živali do oseb, ki jih poznajo. Ob 7. zjutraj dobre kup sena, nato leže v vodi do 1. popoldne. Nato dobe zopet sena, rope in otrobov. Potem leže zopet v vodi, navadno tudi vso noč. Voda ima pozimi 16 do 18 stopinj toplote. Včasih leže kako uro na kopnem, poleti pa ostajajo skoraj neprestano v vodi. Paznik jih kliče po imenih in takoj ga poslušajo, prihajajo bližje, odpirajo gobce in jemljejo repo iz rok. Kogar ne poznajo, njega napadejo s čekanji in zobmi ter ga zmečkajo s svojimi ogromnimi tesli. Slon je tih, bistroglav in požrešen. Ako mu da kdo dvakrat, trikrat kaj jesti, ga prihodnjič takoj spozna. Mačk in miši slon ne trpi. Na dan požre 50 kg sena ter popije ogromno vode. Panther, jaguar in ris ostajajo divji in opasni ter ne poznajo nikogar. Hljena progasta je nevarna in zahrbitna, pegasta pa je prijazna. Rjavi medved je takisto nevaren; drugi medvedi so človeka privadijo. Sakal postane v menadžeriji krotak kot pes. Levi so dobre zveri. Dopoldne dobivajo 5 kg mesa, kar jim zadošča za ves dan. Nato se čedijo, ližejo, ker ne trpe niti madeža na sebi. Levinje so različne matere, nekatere dobre in skrbne, druge povsem brezbrizne, tako da morajo mladiča pazniki hraniti.

× **Transport mrtvih.** Newyorški časopisje poroča, da so se od odpeljali iz Los Angelesa v Kalifornijo nad 400 trupel Kitajcev, ki so umrli preteklo leto v Ameriki. Kitajci namreč verujejo, da pokojnik nikoli ne vidi raja, ako ni pokopan v rodni zemlji.

«Kadar bodo škrinje raznašali, jih bo kar na vagonih!»
«Na vagonih? Na vlake, hočeš reči! Samo za Ljubljano jih je dva dobro natovorjena voza. Saj imamo v mestu 17 komisij, vsaka ima po 5 škrinj in pa še po eno kot shrambo za kuglice. Torej v Ljubljani čez 100 škrinj! Če računam za vsa volišča v državi, potem lahko mirno trdim, da so za transport potrebni trije javni vlaki vsak s približno 30 vagoni!»

«To so ogromne številke, dragi prijatelj! Lep zaslužek ti cvete.»

Jermolavšček se je nasmehnil: «Bog daj, Bog daj. Veš, dragi prijatelj, sedaj ravno spravljamo skupaj družbo za gradbo tovarne, ki ne bo delala ničesar drugega nego volilne škrinje. Priletniki bodo tudi ključavničarje in slikarje. Saj veš da ima vsaka škrinja po tri ključavnice. Na prste si lahko izračunaš, kaj to pomeni. Povrh mora biti vsaka še poharvana in ima spredaj lep rdeč državni grb. Sploh se obetajo izdatnejši volilni škrinje v Jugoslaviji najlepši časi. Naši državni pravijo, da bomo v bodoče imeli po štiri volitve na leto. To je za začetek. Čim več volitev, tem bolj se jih ljudje navadijo, razumeš, in končno bi lahko vsak mesec priredili po eno. Sčasoma bomo lahko pristopili tudi k uvodu bolj luksurijskih škrinj, združili jih bomo n. pr. z gramofoni, katerih vsi bomo na časa volitev igral himno svoje stranke ali vabil volilce a kratkim programom. S tem pridobi volilni akt mnogo na živahnosti. Studiram tudi dobro idejo, da bi z volilnimi škrinjami združili totalitarizem, s čemer bi volitve pridobile na privlačnosti. Ude-

Naše domače zadeve

Gibanje drž. nameščenecv in železničarjev

V petek 2. marca so imeli zastopniki ljubljanskih organizacij državnih nameščenecv in železničarjev sestanek, na katerem so ugotovili:

1.) Izenačenje draginskih in stanarinskih doklad, ki stopi za državne nameščenecv v veljavo s 1. marcem, obsega tako neznatne poviške, da o omiljenju bede ne more biti govora, tem manj, ker se nova opredelitev draginskih razredov ne sklada z draginskiimi razlikami v posameznih krajih in conah, ker so podružniške in služiteljske kategorije od stanarinskih doklad izključene in ker maksimiranje dohodinskih doklad ni odpravljeno, temveč le v neznatni meri ublaženo.

2.) Železničarjem vlada ni dala niti tega malenkostnega izenačenja. Za 22. februarja zanje predvidena seja finančnega odbora je bila odložena. Železničarji smatrajo tako postopanje vlade za izigravanje.

3.) Združene organizacije enodušno protestirajo proti omalovaževanju svojih upravičenih želj in zahtev. Osnovno se je permanentni akcijski odbor z naloge, da doseže z vsemi organizacijami v državi sporazum za najresnejšo akcijo v najbližji bodočnosti za izdatno zboljšanje gnotnega položaja vseh aktivnih in upokojenih državnih in železniških uslužbenecv in delavcev.

4.) Razen te akcije pa ukrenejo železničarji še posebej takoj resne mere in korake za to, da izvede vlada tudi zanje brez vsakega odlašanja izenačenje draginskih in stanarinskih doklad.

Združene organizacije apelirajo na vso javnost, da bi upoštevala nevzdržnost položaja obubožanih nameščenecv in jih v njihovem stremjenju podpirala.

Akcijski odbor.

Dne 2. marca 1923 so se v Ljubljani sestali zastopniki vseh obstoječih železničarskih organizacij in po temeljiti

obravnavi sedanjega obupnega gospodarskega položaja železniškega osebja enoglasno sklenili:

Na eni strani okoliost, da vlada do danes še ni dovolila železniškemu osebju povišanih draginskih in stanarinskih doklad, kakor jih je nakazala in tudi že izplačala državnim nameščenecv z veljavnostjo od 1. marca, na drugi strani pa okoliost, da so se baš zadnji časi življenjske potrebnosti v cenah tako podražile, da se železniško osebje čuti na svoji poštenosti eksistenci najresneje ogroženo, je prisilila vse železniške organizacije, da se v obrambo pravic in življenjskih interesov celokupnega železniškega osebja, ne glede na njih politično mišljenje in pripadnost, sporazumejo za solidaren nastop potom skupnih protestnih, odnosno manifestacijskih shodov, ki naj se vrše po vseh večjih prometnih centrih po možnosti dne 16. marca. Krajevne skupine in podružnice sporazumljenih organizacij so pozvane, da nemudoma stopijo v dogovor z vsemi v kraju nahajajočimi organizacijami, odnosno njih tvorbami in podvzamejo takoj vse mere, da se more manifestacijsko zborovanje, ki bodi enodušni izraz obupnega gospodarskega položaja celokupnega železniškega osebja, vršiti nemoteno in v znamenju absolutne solidarnosti vsega osebja brez izjeme.

Sporazumljena organizacije dopolnjejo svojim edincem in posestnikom čim prej podrobnejša navodila.

Celokupno železniško uslužbenstvo je pozvano, da v interesu solidarnosti vsega osebja takoj ustavi ali ublaži vsa nasprotstva, ki izvirajo iz politično - strankarskih nagibov, in deluje za vsestransko etrpljivo in solidarno zblizanje dosedaj — žal — tako razkosnega osebja.

V Ljubljani, dne 2. marca 1923.
Sporazumljene strokovne železničarske organizacije.

Sokolski vestnik

Shod poljskega sokolstva

Sredi februarja se je v Varšavi vršil shod Zveze poljskega Sokolstva. Udeležilo se ga starost in delegati župe Mazovske, krakovske, levovske, poznanijske, pomorske in gornjelezijske. Predsedoval je starosta poznanijskega Sokola, br. Bernard Chrzanowski. Pozdravili so shod gen. Latynski, župan varšavski Jablonski, župan levovski Neuman, delegat ministrstva prosvete dr. Zawadzki itd. O delovanju Zveze od časa, ko so se Sokoli do tedanjih treh organizacij (v Avstriji, Rusiji in Nemčiji) združili v eno edino poljsko sokolsko organizacijo, t. j. od 19. marca 1919. do danes je poročal inž. M. Terech, urednik »Pregleda Sokolskega«, naglašajoč, da je ta čas bil poglavitno posvečen notranji organizaciji Zveze.

Poljsko Sokolstvo šteje sedaj 55 okrožij 603 »gnezd«, a število Sokolov je po pribliki 70.000. Naraščaja je 20.000. Glavna naloga sokolskega delovanja je vzgoja publike v državljanskem in fizičnem oziru. Statuti Sokola so se nekoliko izpremenili; sprejela se je točka, da more član Sokola biti samo Poljak — kristjan. Pri volitvah v starešinstvo je bil za starost izvoljen Adam Zamoycki, podstarosta dr. Stanislaw Biega, za člane Česlav Dajkowski, M. Makrys, M. Terech, J. Matuzewski, Ig. Kozielewski, C. Lisowski, C. Klos. Za dolgoletno uspešno sokolsko delo se je izreklo toplo priznanje St. Biegi. Končno se je sprejel ta-le predlog: priporočila se vodstvu Zveze interelirati oblasti glede tajnega cirkularja sedanje vlade o kontroli socialnih društev in njih članov.

Sokol »Vič« opozarja, da se glasom saveznice pravilnika dolžni vsi fizično zmogni člani do 26. članice do 24. leta obiskovati redno telovadbo. Telovadba članov je v tork in četrtek od 20.30 do 22. ure, telovadba članice pa v sredo in petek od 20. — 21. ure. Le kdor ima resne zadržke, naj to sporoči vadiateljskemu zboru, drugi pa brezpogojno vsi k telovadbi. Vadiateljski zbor.

Sokolstvo v Gruziji. Najstarejše sokolsko društvo v Rusiji je bilo v Tiflisu, sedaj glavnem mestu samostojne republike Gruzije. Po osamosvojitvi republike se je osnovalo 19 telovadnih društev po sokolskem vzoru a pod imenom Ševardani, skupno so štela 5000 članov in preko 3000 telovadecv. Toda po nastopu boljševiške vlade so vsa ta društva, sokolska in ostala bila uklinjena, premoženje konfiscirano, ker njih delovanje ni odgovarjalo duhu in zahtevam sovjetske vlade. Ta je namreč ustanovila posebne telovadne organizacije pod imenom »Spartak«. S tem je končano in uničeno dolgoletno delovanje Sokolstva v Tiflisu in drugih telovadnih organizacij.

Cviličelka, št. 2. priloga Vestniku Sokolskemu, je izšla in prinaša »Vaje s kili«, določene za medletne tekme v Pragi. Poleg tega ima obilo telovadnega gradiva, ki je razdeljeno za posamezne telovadne ure, in sicer za ženske vadiateljske zbornice in za članice. Članek »Jednostavna orodja« pa popisuje, kako si sami pripravimo žoge, kratke koblebnice, zastavice, ventke, krožke in drugo.

Gospodarska vprašanja

NARODNA BANKA SHS.

Stanje 22. februarja 1923.

Aktiva (v milijonih dinarjev): v oklepalih spremembe napram stanju 15. februarja: kovinska podloga 346,9 (+ 1,1), posojila 1545,3 (— 10,7), račun za odkup kronskih novčanic 1238,2, račun začasne razmene 312,0, državni dolg 2961,6, vrednost državnih domen 2138,3, saldo raznih računov 53,1 (+ 13,8). Skupaj 8595,6.

Pasiva: vplačana glavica 18,4, rezervni fond 4,9, novčaničice v obtoku 5255,6 (— 31,6), državni račun začasne razmene 312,0, državne terjatve 419,9, razne obveznosti 446,1, terjatve države za založene domene 2138,3. Skupaj 8595,6.

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza z dne 3. t. m.: pšenica baška, 2 vagona, 447 — 450; po 2 — 3 odstotkov primesti, en vagon, 450; rž en vagon, 390; oves, en vagon, 292,50; ab Petrovaradin, 2 vagona, 292,50; koruza baška, za april, 2 vagona po 246,25; fižol beli, en vagon, 450; moka, »0«, ponudba 650; »2« 625; »6«, 2 vagona 525; »7«, 2 vagona, 450 — 462,50; otrobi, en vagon, 175.

Zagrebški žitni trg (2. t. m.) Poslovno baška, odnosno vojvodinska postaja notirajo: pšenica 442,50 — 452,50, turščica žolta nova 250 — 280, bela umetno posušena 295 — 310, rž 350 — 380, ječmen za pivovarne 310 — 350, za krmo 305 — 315, oves 287,50 — 300, fižol pisani 400 — 425, beli 380 — 410, moka »0« 675 — 700, »2« 650 — 675, »4« 625 — 650, za krmo 225 — 250, otrobi drobni 170 — 190, debeli 250 — 275. Tendence mirna nespremenjena.

Tržne cene v Celju so bile 1. t. m. v dinarjih: Govedina: I. 17, II. 15; na trgu I. 15, II. 13, vampi in pljuča 7, jetra in ledice 12, loj 16. Telatina: I. 18,50, II. 17,50, jetra 17,50, pljuča 9. Svinjina: prasičje meso I. 30, II. 27,50, slanina I. 39, II. 37, mast 40 — 42, prekajeno meso I. 37,50, II. 35, jezik 35. Klobase: krakovske 40, debrecinske 40, hrenovke 30, sveže kranjske 40, salami 110. Perutnina: kokoši in petelin 30, purani 100, gos 100. Mleko 3,50; surovo maslo 50; čajno 65; bohinski sir 50,60; jajce 1,25. Pijače: staro vino 12, novo 9 — 10, pivo 6, žganje 28. Kruh: beli 7,50, črni 6,50. Specerjsoke blago: Kava Portoriko 65, Santos 48 — 52, Rio 44, pražena I. 78, II. 68, III. 52, sladkor v kristalu 22, v kockah 24, rž I. 14, II. 9, namizno olje 32 — 34, sol 3,50, pšenični škrob 24, testenine 15 — 20, mliho 20 — 22. Mleviski izdelki: moka št. 00 7,70, št. 0 7,60, št. 2 7,20, št. 4 6,60, ržena moka 5,80, kaša 6,75, ješprenj 5,25, koruzna moka 4,25, koruzni zdrob 5,25, ajdova moka 7,25. Kurjivo: premog črni 42, ružavi 24, trda drva 125, mehka 100. Krma: sladko seno 225, kisló 175, slama 125. Krompir 6 — 8.

ODDAJE IN DOBAVE

Oddaja naprave železne střešne konstrukcije. Dne 15. t. m. se vrši pri računskem oddelku ministrstva za gradbe ponovna ponudbena dražba za napravo železne střešne konstrukcije na plosopju Narodnega gledališča v Skoplju. H licitaciji se vabijo in smejo vlagati ponudbe samo naše domače tovarne.

Dobava in montaža strojev za električne centrale. Dne 13. t. m. se vrši v računskem oddelku ministrstva za gradbe II. ponudbena dražba za dobavo in montažo III. grupe strojev električne centrale za dvorec v Beogradu in sicer kot neomejena dražba (za naše domače in za tuje ponudnike).

Predmetna oglasa sta v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani v vpogled.

— **Izmena cl. 1. pravilnika o carinskih posrednikih.** Na predlog Carinskega sveta in na osnovi čl. 273 carinskega zakona je finančni minister s svojim odlokom 20. februarja C št. 5887 rešil, da se poslednji odstavek čl. 1 pravilnika o carinskih posrednikih spremeni in se spremeni nastopno glasi: Bivši carinski uradnik ne more prvi dve leti biti postavljen za carinskega posrednika pri onih carinarnicah, kjer je kot uradnik služil poslednji dve leti. Doslej je bil pogoj pet let. S to spremembo je napravljena olajšava za postavljanje carinskih posrednikov.

— **Pred znizanjem nekaterih izvoznih carin** iz Beograda poročajo: Ekonomsko-finančni odbor je imel te dni sejo, na kateri je razpravljalo o vprašanju izvozne in uvozne trgovine. Vzelo se je v pretrpeti vprašanje zmanjšanja nekaterih izvoznih carin, o čemer se bo končno odločilo na prihodnji seji. V prvi vrsti se namerava zmanjšati izvozna carina na pšenico, koruzo in moko. Glede uvozne carine se je sklenilo, naj ministristvo za trgovino pospeši izdelavo uvozne carinske tarife.

— **Plačevanje carine s čeki.** Iz Beograda poročajo: Pri naših carinarnicah se bo uvedel novi način plačanja carinskih davatve: Narodna banka in njene podružnice bodo izdajale interesentom kratkodobna carinska nakazila (seke), s katerimi bodo moge stranke pri carinarnicah plačevati carinske davatve. Ta odredba stopi s 16. marcem v veljavo. Plačevanje s čeki namesto v gotovini je važno, ker se s tem širi poslovanje brez gotovega denarja, kar nam je potrebno zlasti sedaj, ko zelo primanjkuje gotovine.

— **Carinarnica na Sušaku.** Te dni so odpotovali na Sušak odredjeni inspektorji, upravniki in uradniki zaradi osnovanja carinarnice, ki bo takoj začela poslovati. Pravi značaj bo dobila ta carinarnica šele, ko bo luka Baroš v naših rokah.

— **Stalna izložba naših proizvodov v Solunu.** Naša trgovinska in industrijska zbornica v Solunu je dovršila vse priprave v svrhu otvoritve permenantne izložbe naših proizvodov v njenih prostorih. Zbornica naproša vse naše izvoznike firme, ki bi želele biti na izložbi zastopane, da pošljejo vzorce naših proizvodov in podatke o pogojih dobave na naslov: Stoa Hadji Osman št. 6.

— **Novčanice po 1000 Din ne pridejo iz prometa.** Iz Beograda poročajo, da novčanice po 1000 Din še ne pridejo iz prometa. Narodna banka je naročila v inozemstvu izdelavo teh novčanic. Čim bodo te dovršene, bo javnost pravočasno obveščena, da jih zamenja.

— **Železniški material na račun reparacij.** Iz Beograda poročajo, da je naše prometno ministristvo prejelo te dni iz Nemčije na račun reparacij 25 lokomotiv za brzovalke in 120 vagonov za osebne vlake.

Borza dne 3. marca

Zagreb. Borza včeraj ni poslovala. V prostem prometu je zaznamovati znaten padec vseh inozemskih deviz. Tako je notiral Milan dopoldne 465 in je padel kasneje na 458; dolar je bil prodan po 94, Curih je padel od 1825 na 1810, Dunaj od 0.1390 na 0.1387, Praga od 295,50 na 286, London od 485 na 454, Pariz od 592 na 585.

Curih: Berlin 0.0236, Newyork 533,25, London 25,10, Pariz 32,35, Milan 25,60, Praga 15,80, Budimpešta 0.17125, Bukarešta 2,50, Beograd 5,50, Sofija 3,10, Varšava 0.0120, Dunaj 0.0074875, avstr. žig. krone 0.0075.

Berlin: Dunaj 31,92, Budimpešta 75, Milan 108,976, Praga 67,331, Pariz 137,405, London 106,732,50, Newyork 22,738,01, Curih 425,433, Beograd 23,541.

In ker se zgodovina neprestano pligira, se je pred kratkim malone isto zgodilo v štajerskem okraju. Tam je vasiica, ki šteje komaj 300 prebivalcev, med njimi pa nekaj takih možakarjev, ki prisegajo na geslo »Liberté, égalité, fraternité«. Vražje moderna vasi! In mlad kupec je naravnost fanatičen pristaš tega gesla. Zato je smatral za prav posebno čast, ko ga je obiskal Volk, vodja in kandidat te najbolj tučebe strančice. Napisel ga je, napojil, in nato sta tulila, tulila... Ampak slovenski Volk je tulil vendarle originalneje, ekspresivneje nego kupec, a tudi pil je izdatneje. In kar hipoma je Volk podviljal: popadel je kupčevu mlado dekle, nato je zgrabil kupčevu mlajšo ženko in naposled je hlastnil še po kupčevi nedorasli hčerki. Kar zapored! In kar vse tri je hotel Volk — požreti! In geslu: »Liberté, égalité, fraternité« je hotel opravičiti temeljito svoj program. A se je zmotil.

Naše ženske ne poznajo kombinacij. Zato jim srce ni upadlo. Začele so na ves glas kričati, brnati, se otepati... pritekel je kupec, zarjul, udaril — kandidat Volk je moral pobežniti, razžaljen kupec pa je iz osvete zdaj sam posl. kandidat proti požrešnemu Volku. Tako se Slovenci cepkajo in cepkajo, in kandidatov je večno več. Po štajerskih grapah pa se prepeva:

«O kandidat Starovaščan,
ne hodi agitirat pijan,
ne skači, ne grabi po grabah:
blamiral si se pri babah!»

Vedno isto: Cherchez la femme!

Entoutcas.

Iščite žensko

Cherchez la femme! Te dni se je stari-kavi grof Adalbert Sternberg v dunajskem dnevniku izpovedal: »Strašno sem iz-ga lomil! Kot državni poslanec sem iz-zval nešteto škandalov in konfliktov — zmerjal sem cesarja, nadvojvode, vojne ministre, razne generale in politike. Dvo-bojeval sem se, bil junak in strahopetec, slaven in zaničevan, in vse zaradi žensk! Bil sem Adam, ki ga je zapeljala ženska, cela vrsta žensk. Njim se zahvaljujem za vse: za trumne in poraze.»

Odkritostčen je bil famozni Sternberg zmerom. Toda valiti vse na ženske, mar

ni to nekam strahopetno ali vsaj klavirno?

A zgodovina se ponavlja. Nič novega ni pod solncem. Niti greha niti zasluge. Sloviti, strašni, vedno tulci Volk, nemški radikalni nacionalc, ga je v dunaj-skem državnem zboru lomil še huje. Volk je deroča zver, in tudi Volk je bil zver-na tekmo svojega drž. poslanstva. Dok-ler mu ni zadavil kariere kočček — cu-klar! »Zucker-Wolf« je zobežnil in zdaj poginja pozabljen kdo ve kje.

Kot državnozbornski posl. kandidat je priredil Volk nekdanj volilni-shod v če-skem Trutnovu (Trautenu). Stanoval je pri navdušenem somišljeniku, ki je tulil na Čeho in Slovane prav tako divje ka-kor Volk. Ampak Volk je bil v tuljenju vendarle originalnejši, ekspresivnejši. Če-skim Nemcem se je zdel Volk kakor nov Hagen, češkim nemškimi ženam celo ka-kor nov Siegfried. Solčni junak, heroj, genij!

Ceprav je bil Volk grda pokvekal Na-večusen in fanatizem sta pač slepa. Zla-sti ženski fanatizem. Tako se je zgodilo, da se je mlada, lepa, pikantna ženka trutnovskega gostitelja kar hipoma zalju-bila v besnečega kandidata Wolfa. Slišala ga je rjevati na volilnem shodu in srcece ji je padlo skozi kombinirani Wolfu pod noge. Volk je srcece požrl! Lepa gospa je omahnila in — padla.

Potem je zarjul gostitelj, pretepel ženo, zapodil Wolf iz zakonske spalnice, se slovesno odpovedal Wolfovi stranki, po Trutnovu pa so pobalini prepevali:

«Ja, ja, in Trautenu, da hat der Him-mel blau, da hat der Wolf gefressen eine Frau» itd.

Bil je velik škandal v nemškem taboru, Čehi pa so se krohotali...

To in ono

× Koliko stane v Nemčiji trgovsko pismo? Po nekem nemškem listu poenotamo: V Nemčiji stane danes kos pisemskega papirja 9 mark; stavek, tisk in druge pritiskline 5 mark, stenografičen, 5 minut trajajoč diktat 45 mark, 15 minutno pisanje na stroj 55,30 mark, barvni trak, ki ga porabi pisalni stroj, 3 marke, zalepka z napisom 7,50 mark, poštna 50 mark, skupaj torej 174,80 mark.

× Angležinja žena indijskega maharadže. Pred kakimi 4 leti je zginila v Londonu 17letna Mamie Stuart, hčerka nekega kapitana. Ker se ni vrnila in jo tudi niso nikjer našli, so starši pač mislili, da je že mrtva in so se polagoma potolažili. Sedaj so pa potovali po severno-zapadni Indiji štirje angleški inženirji in en zdravnik in pri tej priliki so bili povabljeni na ženitovanje sinu nekega indijskega velikaša. Kako so se Angleži začudili, ko so zagledali mod povabljenca Angležinjo kot ženo indijskega maharadže Alahabada! Bila je to lepa Mamie Stuart, ki je v razgovoru z Angleži povedala, da je odšla od doma in se pridružila neki gledališki družbi, s katero je prišla v Indijo. Pri neki predstavi se je vanjo zaljubil indijski visoki plemič Alahabad in jo takoj tudi poročil. Čisto lep roman.

× Revolucija v moški mod. Moška moda se je že več decenijev gibala v isti formi, samo z različnimi niansami. Sedaj pa propagirajo ameriški krojači v tem oziru pravo revolucijo, ker so obsodili frak in žaket — na smrt. Tradicionalni repovi, ki so dajali moškemu, posebno takemu, ki je zavzemal kak višji položaj, dostojanstveno avtoriteto, bodo zginejo tako kot so zginili barvani svileni fraki in razne druge posebnosti. Na mesto fraka, ki ga hočejo ameriški krojači pregnati, stopa smoking, ki se mnogo lažje kroji in tudi nosi. S praktičnega stališča je odprava fraka in žaketov upravičena in to je bilo najbrž glavno merilo pri »visokem svetu krojaških umetnikov v Chicagu«, kakor se sami nazivajo čikaški krojači. Čeprav jim tega naslova klijenti ne priznavajo vedno.

ZAMUDITI

tudi Vi ne smete, ampak pojdite takoj in oglejte si velikansko zalogo sukna, volne, platna, čevra, blazevine, rubcev, modro-vine, ter sploh vse manufakturno robo v veletrgovini H. S. ermecki. Co. lja, katera prodaja radi velikanskega nakupa direktno iz prvih svetovnih tovarn po čudovito nizkih cenah.

Zahtevajte cenik.

IZJAVA.

Podpisana izjavljava, da nisva plačnika za svojo hčer **Gabrijelo Dolinšek.** 316
Blaž in Lucija Dolinšek.
Trbovlje, dne 3. marca 1923.

Prodajo se delnice

Trboveljske premogokopne družbe.
Naslov se izve pri anončni in reklamni družbi ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg 3. 330

Poslopje

za večjo delavnico v okolici Ljubljane se kupi.
Prednost imajo objekti z vodno močjo. Ponudbe na poštni predal 129, Ljubljana. 337

Stanovanje v predmestju

338
obstoječe iz ene do dveh sob in kuhinje (event. souporaba kuhinje) se išče za zakonca brez otrok proti visoki najemnine za 1. april. Ponudbe na poštni predal 129, Ljubljana.

Išče se zdrava vinska klet

v najbližji okolici Ljubljane, izven užitalnega ozemlja. Eventuelno se prevzame s vsem inventarjem. — Cenjene ponudbe pod »Prisilna vina« na upravo »Jutra«, Ljubljana, Prešernova ulica 54. 305

Vsakovrstna opeko nudi pa konkurenčnih cenah

Križevska opekarna A. LUMIR & DRUG

Figurna: Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 9. Zahtevajte cenik! 8

„Sladkor“ družba z o. z.

v Ljubljani

vljudno naznanja vsem cenjenim tvrdkam, da se je **preselila**

v svoje nove pisarniške prostore zgradbe Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, Dunajska cesta št. 1a II. nadstropje.

„Vinocet“ tovarna vinskega in špirtovega kisa, družba z o. z.

v Ljubljani

vljudno naznanja vsem cenjenim tvrdkam, da se je **preselila**

v svoje nove pisarniške prostore zgradbe Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, Dunajska cesta št. 1a II. nadstropje.

Trgovske

A. D. R. E. S. E

iz vse kraljevine, urejene po posameznih strokah ALOMA COMPANY, anončna in reklamna družba z o. z.

LJUBLJANA, Kongresni trg 3 BEOGRAD, Sremska ulica 9

Prostovoljna javna dražba

se vrši dne 12., eventuelno tudi 13. marca 1923 ob pol 9. uri dopoldne v Ljubljani, Poljanski nasip šte. 10/II, na levo.

Prodajo se razni starinski predmeti, kakor: Omara s tabernaklastim nastavkom, razne omare, komode, mize, stoli in skrinje, vse višeno s intarzijo, različno veliko zrcalo, dalje razne stare in novejšje oljnatne slike znamenitih slikarjev (Layer, Vavpotič, Grilo itd.), cerkveni predmeti iz 17. stoletja, kakor svečniki, lestenci iz medi in dr., benečanske svetilke in mnog. drugih antikvarističnih predmetov. 336

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 40

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

Naznanilo.

Naznanjava cenj. občinstvu, da oekrba-jeva sedaj v lastni reciji novo ur jeno

gostilno „Ratrinah“ v Lescah

in se priporočava za mnogobrojni obisk, ter zagotavlja točno in solidno postrežbo.

300 Rudolf in Pepca M. dven.

Lesce, dne 1. marca 1923.

Vodja za bager

se išče.

V tej stroki popolnoma izvežbani reflektanti z dobrimi izpričevanji naj pošljejo ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Bager“. 333

Kleparska

in galanterijska dela

ter vodovodne inštalacije izvršuje točno in po zelo zmernih cenah

Alojziji Goršič, Ljubljana

Sp. Siska, Kavškova cesta 224.

Išče se kompanjon

s kapitalom od enega do dva milijona kron na dobičkanosno trgovino s sodelovanjem mogoče. — Ponudbe pod „izvoz“ na Aloma Company, anonč. in reklamna družba z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3. 331

la PORTLANDCEMENT

dobavlja

„GRADIVO“

trgovsko društvo

ZAGREB

Bogovičeva ulica 3.

Brzjavlj: Gradivo Telefon 555

Svila, čipke modni nakit!

A. Sinkovic nasl. R. Soss III
Ljubljana, Mestni trg šte. 19.

Poslovodja

sprejme za svojo trgovino z mešanim blagom

tvrdka L. PETOVAR

IVANJKOVCI. 345

„The London Directory“

Londonski Adresar, se izdaja vsako leto

ter vzdržuje razredne oddelke za angleške in tujinske trgovske, industrijske in obrtne naslove.

To vsposobuje trgovce, da neposredno občujejo

s tovarnarjem in trgovcem

v Londonu, v provincijalnih mestih in industrijskih središčih Anglije in kontinentalne Evrope.

Imena, naslovi in druge podrobnosti so razvrščeni pod več ko dva tisoč poglavij. Navedeni so

izvozni trgovci

s seznamom blaga, ki ga izvažajo, in krajev, ki jih prekrbujejo z blagom.

Parobrodne črte

so uvrščene pod pristanišča, ki jih obiskujejo, in tako je naveden tudi približni čas odhajanja in dohajanja ladij.

Za trgovce, ki hočejo svoje zveze razširiti, ali trgovce, ki iščejo

zastopstva

se tiskajo oglasi, visoki dva in pol centimetra in 18 cm dolgi, za en funt 10 šilingov ter se uvrste pod naslovom, kamor pripadajo. Večji oglasi veljajo od dveh do šestnajst funtov šterlingov.

Izvod londonskega adresarja velja, po pošti poslan, dva funta šterlinga, ki naj se z naročilom pošljejo

THE LONDON DIRECTORY CO. LTD.

25, Abchurch Lane, London, E. C. 4. England.

Podjetje ustanovljeno leta 1814.

Pojasnila daje in naročila sprejema

ALOMA COMPANY, anončna in reklamna družba z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 2.

1427

ARKO COGNAC MEDICINAL